

**Міністерство освіти і науки України
Запорізький національний університет**

В. М. Ніколаєнко

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

**Методичні рекомендації до практичних занять
для здобувачів ступеня вищої освіти магістра
спеціалізації В11.01 Українська мова та література
спеціальності В11 Філологія
освітньо-професійної програми
«Українська мова та література»**

**Затверджено
вченою радою ЗНУ
Протоко № 3 від 30.09.2025 р.**

Запоріжжя 2025

УДК 821.161.2'06(076.5)
Н634

Ніколаєнко В. М. Сучасна українська література : методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціалізації В11.01 Українська мова та література спеціальності В11 Філологія галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки освітньо-професійної програми «Українська мова та література». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2025. 68 с.

Методичні рекомендації до практичних занять містять тематику і зміст практичних занять із переліком основної та додаткової рекомендованої літератури. Завдання до практичних занять, самостійної роботи, перелік запитань для самоперевірки, контролю знань та тести сприятимуть перевірці практичних результатів навчання, здобутих при вивченні курсу. У пригоді під час підготовки до аудиторних занять і різних форм контролю стане короткий термінологічний словник.

Для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціалізації В11.01 Українська мова та література спеціальності В11 Філологія галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки освітньо-професійної програми «Українська мова та література».

Рецензент

Н. В. Горбач, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української літератури кафедри української літератури

Відповідальний за випуск

В. М. Ніколаєнко, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури кафедри української літератури

ЗМІСТ

Вступ.	4
Твори для обов'язкового прочитання.	7
Тематика практичних занять.	8
Перелік тем і завдань для самостійної роботи.	36
Перелік питань для тематичного опитування.	37
Тести для перевірки знань.	39
Короткий термінологічний словник.	51
Рекомендована література до курсу.	53
Використана література до курсу.	65

ВСТУП

Курс «Сучасна українська література» – важливий складник підготовки здобувачів освіти другого (магістерського) рівня, який знайомить із новітніми явищами національного письменства, формуючи цілісне уявлення про закономірності його розвитку в соціокультурному контексті України та світу. У центрі уваги дисципліни перебувають знакові художні явища та ключові постаті сучасної літератури, які визначають динаміку і напрями сучасного літературного процесу. Вивчення цих явищ дозволяє усвідомити багатовекторність розвитку літератури, її відкритість до міжкультурного діалогу, а також здатність реагувати на суспільно-політичні події, історичні трансформації та глобальні виклики сучасності.

Програма дисципліни передбачає осмислення літератури не як ізольованого феномену, а як живої системи, що перебуває у постійному взаємозв'язку з культурою, ідеологією, національною історією та духовним життям суспільства. Акцент робиться на аналізі розмаїття сучасних художніх практик. Водночас дисципліна передбачає ознайомлення з індивідуальними стилями провідних письменників, розкриття їхніх естетичних позицій, а також зіставлення різних критичних підходів до інтерпретації текстів.

Особливе значення має поглиблення й шліфування вмінь здобувачів освіти критичного та аналітичного мислення. Мета курсу полягає у вивченні студентами сучасного українського літературного процесу шляхом отримання повноцінного уявлення про предмет курсу, його багатовимірність. Структура курсу визначається науковими вимогами, що сприяють фаховому осягненню закономірностей розвитку сучасного літературного процесу, осмисленню його літературних надбань, їх ідейно-естетичної специфіки, загальних напрямків розвитку і певних літературних явищ, світоглядних і художньо-естетичних орієнтирів представників сучасного мистецтва слова. Глибоке, аналітичне читання художніх творів сприятиме розвитку затребуваних роботодавцями фахових і «м'яких» навичок, як розуміння змістів складних повідомлень та критичне мислення.

Важливим результатом засвоєння курсу є формування низки загальних і фахових компетентностей. Студенти удосконалюють умінням працювати з різними джерелами (від класичних монографій до сучасних цифрових баз даних), аналітично осмислювати наукову інформацію, критично її інтерпретувати, формуючи власну дослідницьку позицію. У професійному вимірі курс допомагає майбутнім філологам орієнтуватися в складних процесах новітньої літератури, використовувати її здобутки у майбутній професійній діяльності..

Аналітичний підхід передбачає також осмислення співвідношення між українською та світовою літературою. Сучасна українська словесність постає як частина глобального літературного процесу, де національна ідентичність поєднується з універсальними художніми тенденціями.

Система практичних занять у поєднанні з самостійною та індивідуальною роботою студентів становить ключовий компонент опанування курсу «Сучасна українська література». Такий підхід забезпечує глибше й багатопланове засвоєння навчального матеріалу: від первинного ознайомлення з текстом – до його критичного осмислення, порівняльного аналізу й формування власної інтерпретаційної позиції.

Практичні заняття мають на меті не лише закріплення лекційного матеріалу, а й розширення інтелектуального горизонту студентів через самостійне опрацювання художніх творів та літературознавчих джерел. Відповідаючи на питання плану заняття, студент повинен продемонструвати:

- ґрунтовне знання художніх текстів і розуміння їхньої етико-естетичної цілісності, жанрово-тематичної специфіки, композиційної структури, поетики, образної системи та мовно-стильових особливостей;
- володіння основами теорії літератури;
- здатність аналізувати один і той самий твір із позицій різних літературознавчих і філософських методологій;
- усвідомлення національної специфіки й художньої самобутності української літератури;
- уміння залучати ширший літературний контекст, проводити міжтекстові паралелі та зіставлення з іншими явищами українського й зарубіжного письменства;
- дотримання норм сучасної української літературної мови.

Самостійна робота студентів виступає логічним продовженням практичних занять і передбачає:

- підготовку відповідей на теоретичні питання за допомогою навчальної літератури;
- виконання письмових завдань різного типу, визначених у планах занять;
- опрацювання рекомендованих і самостійно підібраних наукових і критичних джерел, що дозволяє зіставити різні інтерпретаційні підходи до творчості письменників та виробити власну оцінку художнього доробку.

Таким чином, самостійна робота не обмежується механічним засвоєнням матеріалу, а спрямована на формування індивідуального дослідницького бачення й розширення науково-критичного поля мислення.

За підсумками вивчення курсу «Сучасна українська літератури» студенти мають знати:

- творчий шлях українських письменників початку ХХІ століття, зміст їхніх художніх творів, визначених для програмного опрацювання;
- провідну проблематику й тематичні домінанти сучасної української літератури;
- основні напрями сучасних літературознавчих досліджень, їхні концептуальні засади та методології;

- ключові наукові праці відомих літературознавців, присвячені дослідженню творчості авторів нового тисячоліття та актуальним тенденціям українського письменства.

За підсумками вивчення курсу студенти повинні вміти:

- здійснювати аналіз сучасних творів різних родів і жанрів, ї розкривати їх специфіку в заданому аспекті;
- визначати й інтерпретувати естетичні особливості художніх текстів у контексті загального літературного процесу;
- характеризувати індивідуальний стиль письменника, його творчий метод, провідні світоглядні й естетичні орієнтири;
- систематизувати літературні факти та явища, розглядати їх у широкому національному й світовому культурному контексті;
- здійснювати як письмовий, так і усний аналіз творів сучасної літератури, аргументовано висловлювати й захищати власну інтерпретаційну позицію;
- застосовувати сучасні літературознавчі підходи для критичного осмислення художнього тексту й формування науково обґрунтованих висновків.

Згідно з вимогами освітньої-професійної програми здобувачі освіти повинні досягти таких компетентностей і результатів навчання

- Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.
- Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.
- Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
- Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.
- Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.
- Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

- Дотримуватися правил академічної доброчесності.
- Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.
- Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.
- Безперервний саморозвиток та самовдосконалення протягом життя.

ТВОРИ ДЛЯ ОБОВ'ЯЗКОВОГО ПРОЧИТАННЯ

Андрухович С. «Фелікс Австрія», «Амодока»; Андрухович Ю. «Таємниця», «Лексикон інтимних міст», «Коханці Юстиції», «Дванадцять обручів», поезія; брати Капранови «Щоденник моєї секретарки»; Винничук Ю. «Танго смерті», Вишебаба П. «Тільки не пиши мені про війну», Вольвач П. «Хрещатик-Плаза», «Сни неофіта», поезія; Ворожбит Наталка «Погані дороги»; Горіха Зерня Тамара «Доця»; Гуменюк Б. «100 новел про війну», поезія; Гурницька Н. «Мелодія кави у тональності кардамону»; Дереш Л. «Погляд Медузи»; Діброва В. «Андріївський узвіз»; Жадан С. «Хлібне перемир'я», «Інтернат», «Ворошиловград»; Жолдак Б. «Укри»; Забужко О. «Музей покинутих секретів»; Запека В. «Цуцик», Зборовська Н. «Українська реконкіста»; Зіненко Р. «Іловайський щоденник»; Іваничук Р. «Торговиця», «Бо війна – війною», мемуаристика; Ірванець О. «Рівне/Ровно (Стіна): нібито роман», поезія; Калитко К. «Земля загублених»; Кідрук М. «Мексиканські хроніки», «Зазираю у мої сни», «Де немає Бога»; Кокотюха А. «Червоний», детективи; Кононенко Є. «Імітація»; Кононовича Л. «Тема для медитації», «Чигиринський сотник», серія «Тартар»; Корній Дара «Гонимарник»; Костенко Л. «Записки українського самашедшого», «Річка Геракліта», «Мадонна перехресть»; Левкова А. «За перекопом є земля»; Лис В. «Століття Якова», «Соло для Соломії», «Вифлієм»; Любка А. «Твій погляд», «Чіо-чіо сан»; Малирчук Т. «Забуття»; Маркус В. «Сліди на дорозі», Матіос М. «Майже ніколи не навпаки», «Солодка Даруся», «Нація», «Черевички Божої Матері», «Мама Маріца – дружина Христофора Колумба»; Мельник Я. «Далекий простір»; Неждана Неда «Кицька на спогад про темін», поезія; Павлюк І. «Я бачу, вас цікавить п'ятьма», «Танець недоумка»; Покальчук Ю. «Озерний вітер»; Процюк С. «Троянда ритуального болю»; Роздобудько І. «Зів'ялі квіти викидають», «Прилетіла ластівочка», «Тут і тепер»; Чех А. «Точка нуль», «Хто ти такий»; Шевчук Ю. «Тіні зникомі»; Шиян Г. «За спиною»; Шкляр В. «Чорний ворон», «Ключ», «Самотній вовк», «Кров кажана»; Щербак Ю. «Час».

На вибір: Ананьєв В., Бабкіна К., Багряна А., Вишневський А., Гербіш Н., Гридін С., Ігнат'єва Н., Іллюха Ю., Клименко О., Корнієнко Т., Матіяш Д., Радущинська О., Сайко О., Симич Н., Тараторіна С., Чайковська Н., Якушев В.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1: Творчість Л. Костенко: роман «Записки українського самашедшого»

1. Жанрова різноманітність твору («політичний роман» – В. Кравченко, «нотатки», «щоденник» – О. Галич, інтелектуально-есеїстичний документалізований художній «трактат» у формі «записок» – Ю. Горблянський, М. Кульчицька, «глобальний роман» – Л. Костенко, тощо).
2. Категорія часу і простору в художній організації роману.
3. Особливості поетики роману «Записки українського самашедшого» Л. Костенко:
 - інтертестуальність;
 - мовна гра на основі мовностилістичних прийомів;
 - парадоксальні висловлювання;
 - алюзії та ремінісценції;
 - авторські афоризми Л. Костенко;
 - вживання арготизмів та діалектизмів, неологізмів у романі.
4. Втілення авторської свідомості крізь наратив головного персонажа в «Записках українського самашедшого» Л. Костенко.
5. Характеристика персоносфери роману.
6. Проблематика твору.

Література

1. Балог В. Неологізми Ліни Костенко (На матеріалі роману «Записки українського самашедшого»). URL: [Mik_2012_15_7_59.pdf](#)
2. Галич О. «Записки українського самашедшого» Ліни Костенко як імітація документального твору. *Слово і Час*. 2012. № 7. С. 105–110.
3. Гонюк О. Своєрідність форм хронотопу в романі Ліни Костенко «Записки українського самашедшого». URL: [file:///C:/Users/Valentina/Downloads/Tkht_2013_16_42%20\(1\).pdf](#)
4. Горблянський Ю., Кульчицька М. «Кривава фієста сучасності» в одкровенні від Ліни Костенко (зауваги про «Записки українського самашедшого»). *Слово і Час*. 2011. № 5. С. 73–83.
5. Денискіна Г. Парадоксальні висловлення: логічний та лінгвістичний феномен: на матеріалі «Записок українського самашедшого» Ліни Костенко. *Дивослово*. 2015. № 1. С. 43–46.
6. Ісаєнко К. «Гра з читачем» як вибір наративної стратегії (на матеріалі роману Л. Костенко «Записки українського самашедшого»). URL: [file:///C:/Users/Valentina/Downloads/Ltkpfil_2015_78_7.pdf](#)
7. Кравченко В., Шабаль К. Ретрансляція політичних новин у «Записках українського самашедшого» Ліни Костенко. *Вісник Запорізького*

національного університету. Серія : Філологічні науки : збірник наукових праць. Запоріжжя, 2014. № 1. С. 53–60.

8. Крижановська Н. Функції хронотопних образів у романі Ліни Костенко «Записки українського самашедшого». *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. Серія: Філологічні науки. 2013. № 4 (3) (264). С. 120–127.
9. Коч Н. В. Інтертекстуальність роману Ліни Костенко «Записки українського самашедшого». URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/nzbdpufn_2014_3_29.pdf
10. Приліпко К. Соціальні діалекти в романі Ліни Костенко «Записки українського самашедшого». *Освітні Коментарі*. 2011. №10–12. С. 38–44.
11. Снітовська О. Алюзія як засіб інтелектуалізації літературно-художнього тексту (на матеріалі роману Ліни Костенко «Записки українського самашедшого»). URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Nznuoaf_2013_3_6_71.pdf
12. Стецик М. «Коротко – як діагноз» (генетичні особливості афоризмів у романі Ліни Костенко «Записки українського самашедшого»). URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Mir_2012_9_24.pdf
13. Шабаль К. Втілення авторської свідомості крізь наратив головного персонажа у «Записках українського самашедшого» Ліни Костенко. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Pl_2014_89_10.pdf
14. Виханський Б. Україна у зблисках лазерних променів: перше прочитання роману Ліни Костенко («Записки українського самашедшого»). *Українське слово*. 2011. 9–15 лютого (№ 6). С. 9.
15. Дзюба І. «Самашедчість» як спротив абсурду: [новий роман Ліни Костенко]. *День*. 2010. 30–31 груд. (№ 241–242). С. 13.
16. Косарева Г. Метафори Міленіуму в романі Ліни Костенко «Записки українського самашедшого». *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»*. Серія : Філологія. Літературознавство. 2012. Т. 192, вип. 180. С. 77–81.
17. Кононенко Є. Текст без контексту : [про роман Л. Костенко «Записки українського самашедшого»]. *Критика*. 2011. Берез.–Квіт., № 3–4. С. 29–32.

18. Левицький В. «Замість сонетів і...» (Електронна листівка для самашедшого) : [роман Л.Костенко «Записки українського самашедшого»]. *Слово Просвіти*. 2011. 27 січ.–26 лют. (№ 4). С. 9.

Методичні вказівки

Роман Л. Костенко «Записки українського самашедшого» – твір, що привернув увагу численної читацької аудиторії своєю злободенністю. Тож, аби пересвідчитися в актуальності роману, треба уважно його прочитати й сформулювати своє розуміння твору. У цьому вам допоможе список літератури, який знайдете після питань для обговорення на занятті. Щоб впевнено почуватися під час роботи в аудиторії, треба апелювати не лише до запропонованих досліджень, а й оперувати текстом.

Готуючись до заняття, зважайте на те, що Л. Костенко дала глибокий художній аналітичний зріз початку ХХІ сторіччя, змусивши на дражливі для суспільства речі поглянути крізь призму різноналаштованої оптики. Це впливає на вибір методів й методології аналізу твору. Для глибшого осмислення твору радимо: 1) ознайомитися з суспільно-політичною ситуацією в Україні та світі; проаналізувати підходи дослідників до жанрового визначення твору; простежити жанрову багатшаровість як вияв постмодерної літературної практики; 2) окреслити хронотоп твору, звернути увагу на поєднання документальної конкретики із художньою умовністю; проаналізувати символіку простору мегаполісу як метафори хаотизованого соціуму; розкрити роль ретроспекцій, прогнозів і культурних паралелей у формуванні концептуального часу роману; 3) виявити культурні та літературні алюзії, ремінісценції, цитати; дослідити мовностилістичні прийоми, що створюють сатирично-іронічний ефект; з'ясувати їх функцію у структурі художнього мислення роману; простежити особливості творення афоризмів Л. Костенко; проаналізувати роль арготизмів, діалектизмів, неологізмів у відтворенні мовного середовища сучасності; 4) визначити наративні стратегії роману; дослідити співвідношення авторської позиції та внутрішнього голосу протагоніста; окреслити роль іронії та самопародії в побудові художнього дискурсу; 5) охарактеризувати образ головного героя як узагальненого представника інтелігенції доби; з'ясувати функції другорядних персонажів у контексті моделювання соціуму; розглянути образи-символи як унаочнення проблемних вузлів суспільного буття; 6) поміркувати над специфікою художнього осмислення питань: суспільно-політична криза і пошуки особистісної свободи; діалог культури та цивілізації у глобалізованому світі; людина перед викликами інформаційного та політичного хаосу; проблема інтелігенції як «совісті нації»; екзистенційні виміри людського буття (відчуження, відчай, пошук сенсу).

Завдання

1. Об'рунтуйте або ж спростуйте думку Л. Костенко: «...у нас на кожному проблемі можна лягти й заснути. Прокинутись через сто років – а вона та

сама. Йдемо по колу, як сумирні конячки в топчаку історії, б'ючи у тій самій ступі ту ж саму олію. Ми думаємо, що це у нас шляхетна толерантність, а це у нас воляче терпіння»?

2. Міські теленовини початку ХХІ століття: підготувати й зробити відеозапис однієї з рубрик теленовин (політика, суспільна турбулентність, наука, культура) за романом Л. Костенко «Записки українського самашедшого».

Питання для самоконтролю

1. Поясніть назву роману Л. Костенко «Записки українського самашедшого»?
2. Алюзії на які художні твори мають місце в романі?
3. Хто ілюстратор книги Л. Костенко «Записки українського самашедшого»?
4. Хто з персонажів твору має прототипів?
5. Як звати сина головного героя?
6. Що відомо про батька головного героя?
7. Чому на роботі вважали, що головний герой роману Л. Костенко «Записки українського самашедшого» націоналіст?
8. Хто з персонажів роману Л. Костенко «Записки українського самашедшого» вважає: «Ми ушкоджене покоління. Ще від предків щось узяли, а нащадкам вже не маємо чого передати»?
9. Від якої особи ведеться оповідь у романі Л. Костенко «Записки українського самашедшого»?
10. Про візит якої відомої особи в Україну йдеться в романі Л. Костенко «Записки українського самашедшого»: «В Україну янгол прилетів»?

Тема 2: Роман Р. Іваничука «Торговиця»

1. Роман «Торговиця» в контексті історичної прози письменника.
2. Історична основа твору.
3. Сюжетно-композиційні особливості роману.
4. Часопросторова організація твору.
5. Проблема міжнаціонального порозуміння у творі.
6. Коломия як місце індивідуальної і колективної пам'яті.

Література

1. Жила С. Вивчення роману Р. Іваничука «Торговиця» у вищій школі. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2014. № 10 С. 23–27.
2. Іваничук Р.І. Торговиця: роман. Харків : Фоліо, 2013. 220 с.
3. Дудник Ю. Людина як суб'єкт історії в романі «Торговиця» Р. Іваничука. *«Молода наука–2015»* : зб. наук. праць студентів, аспірантів і молодих вчених : у 5 т. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. Т. 2. С. 27–28.
4. Монолатій І. «Коломия без жидів»: дилеми поведінки «страхливо нормальних людей» крізь призму літератури та ЗМІ. URL: <http://www.holocaust.kiev.ua/Files/golSuch2005/MoNolatii14.pdf>

5. Кривопишина А. Масова та елітарна література: природа художності в українському романіпочатку ххї століття. Дис. на здобуття ступеня канд. філол. н. 10.01.06 – теорія літератури. <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/23998/1/>
6. Білик Г. Роман Іваничук: «...Право на землю мають тільки ті, хто пролив за неї кров». *Рідний край*. 2014. № 1 (30). С. 188–191.
7. Іваничук Р. «Дорогі вольні і невольні: Щоденники. 1991–1994». <https://knigogo.top/chitati-online/dorogy-volni-i-nevolni-shhodennyky-1991-1994/>

Методичні вказівки

Свій останній роман Р. Іваничук написав за два роки, присвятивши його рідній Коломії. Назву твору, що походить від назви ринку в Коломії, автор обрав не випадково – вона «відображає сучасний стан України: «хто нами тільки не торгував», – говорив письменник.

Роман «Торговиця» є не лише художньою версією складної, суперечливої й болючої історії ХХ століття (створення ОУН та УПА, періоди польської, німецької й радянських окупацій), а й твором, що розвінчує тоталітарні міфи про Україну й українців в боротьбі за незалежність. На це треба зважати, готуючись до практичного заняття, й приділити увагу не лише опрацюванню роману, а й історичним джерелам, що сприятиме глибшому розумінню твору. Варто: 1) детальніше ознайомитися не лише зі спогадами автора – очевидця подій твору, а й життєписом його старшого брата Євгена, що став прототипом головного героя роману. Це допоможе розібратися в мозаїці сюжету й часопросторової організації твору, а також сформувати цілісне розуміння його змістових особливостей і перипетій; 2) простежити ідейно-тематичні та стильові перегуки з іншими творами автора; виявити особливості поєднання національного та загальнолюдського у творчому методі письменника; 3) з'ясувати фактичне підґрунтя роману, звернувши увагу на події й постаті, що відображають багатокультурне життя Галичини; дослідити, яким чином художня візія автора поєднує реальні історичні факти з вигаданими подіями та персонажами; проаналізувати співвідношення історичного та художнього вимірів у структурі тексту; 4) окреслити основні сюжетні лінії, їх взаємодію та драматургію конфлікту; визначити роль поліфонізму, багатоплановості та контрасту в побудові художнього світу; розглянути символічне навантаження назви твору та її семантичні підтексти; 5) проаналізувати хронотоп роману, його функцію у відтворенні історичного колориту; визначити значення локальних топосів у побудові індивідуальної та колективної пам'яті; простежити особливості поєднання ретроспекцій, історичних нашарувань і міфопоетичних елементів; 6) дослідити художні стратегії репрезентації різних етнічних спільнот; окреслити проблематику толерантності та діалогу культур у багатонаціональному середовищі; розглянути колізії, що виникають на ґрунті політичних, релігійних та соціальних суперечностей; 7) проаналізувати образ Коломії як ключового хронотопічного центру твору; визначити її символічну

функцію як простору пам'яті, що акумулює історію, культуру та традиції кількох етносів; простежити, як у художній тканині роману відображено зіткнення локального та глобального, особистого та історичного.

Завдання

1. Художнє осмислення проблеми національної самоідентифікації в романі Р. Іваничука «Торговиця».
2. Підібрати епіграф до роману Р. Іваничука «Торговиця». Свій вибір обґрунтувати.

Питання для самоконтролю

1. Яке місто автор називає Містом з великої літери? Відповідь обґрунтуйте.
2. Хто став прототипом Олеса Шамрая?
3. Про кого йдеться в цитаті: «Я ще не бачив мужчини, який би так героїчно вмирав, як ця гарна жінка»?
4. Що є втіленням знівченого життя Олеса Шамрая?
5. Визначте жанровий різновид роману Р. Іваничука «Торговиця». Свою думку обґрунтуйте.
6. Кого автор називає Р. Іваничук в романі «Торговиця» вважає «еталаном порядності»?
7. Які історичні особи є персонажами роману Р. Іваничука «Торговиця»?
8. Кому з персонажів роману Р. Іваничука «Торговиця» належать слова: «Я ... встиг уздріти справжнє обличчя німецьких визволителів і зрозумів, що вони, немов близнюки, схожі на совєтських. І тому ми мусимо стати супроти двох сил»?
9. Як п'ятдесят дев'ять членів молодіжної організації ОУН «Нова генерація», яких судили за спротив радянській владі, поаєлися на суді?
10. Яке покоління автор називає «найщасливішим»? Чому?

Тема 3: Творчість Ю. Андруховича

1. Творча і громадська діяльність митця.
2. Творчі експерименти Ю. Андруховича:
3. «Паронормальний роман» Ю. Андруховича «Коханці Юстиції».
4. Постколоніальний дискурс роману «Дванадцять обручів».
5. Містифікація як один з постмодерністських прийомів в романі Ю. Андруховича «Дванадцять обручів».
6. Інтертекстуальність роману Ю. Андруховича «Дванадцять обручів».
7. Персоносфера твору.

Література

1. Опришко Н. Роман «Дванадцять обручів» Юрія Андруховича: містифікація біографії як спосіб проявлення орфіко-нарцисичної осмози. URL: https://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2018/3_2018/19.pdf

2. Павлишин М. «Дванадцять обручів» Юрія Андруховича, або Туга за серединою. URL: <https://tarnawsky.artsci.utoronto.ca/rescentre/slavic/ukr/1403/pavlyshyn-andruxovych.pdf>
3. Сахарчук Н. Автокоментар Юрія Андруховича «Орфей хронічний» як частика комплексу суб'єктивно мемуарної рози автора. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/4844/3/nz_oa2014_41.pdf
4. Андрухович Ю. Орфей хронічний. *Критика*. 2003. № 9 (71). С. 30–31.
5. Коцарев О. «Коханці Юстиції»: антидетектив Юрія Андруховича. Нова книжка стане популярнішою за дві попередні. URL: https://texty.org.ua/articles/85819/Kohanci_Justyciji_antydetektyv_Jurija_Andruhovicha_Nova_knyzhka-85819/
6. Сахарчук Н. Роман «Таємниця» Юрія Андруховича як діалог із собою. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/3599/1/Andruhovich.pdf>
7. Юрчук О. Інтермедіальний код параісторичного роману «Коханці Юстиції» Юрія Андруховича URL: <http://eprints.zu.edu.ua/28014/1/%d0%ae%d1%80%d1%87%d1%83%d0%ba.pdf>

Методичні вказівки

Поет, прозаїк, перекладач, громадський діяч Ю. Андрухович має значний творчий доробок, який засвідчує його творчі шукання й експерименти. Почав свою епічну творчість письменник у кінці 80-х років XX століття, заявивши майже відразу, що його мистецькими уподобаннями є гра з текстом, читачем, колажність, містифікаторство, інтертекстуальність тощо. Тож, готуючись до заняття, з'ясуйте, 1) у чому полягає новаторство Андруховича-прозаїка (жанрові й стильові експерименти, поєднання елементів детективу, антидетективу, параісторичного та «паронормального» роману); 2) проаналізуйте роман «Коханці Юстиції» як приклад авторського переосмислення європейських і українських культурних традицій; 3) осмисліть «Дванадцять обручів» у контексті постколоніального дискурсу, звернувши увагу на образ України між Сходом і Заходом; 4) визначте роль містифікації як одного з провідних постмодерністських прийомів у прозі Андруховича; 5) простежте особливості прояву інтертекстуальності та способу діалогу з попередньою літературною традицією; 6) зверніть увагу на символічне й філософське навантаження персоносфери романі, підготуйте приклади, які підтверджують думку про поєднання автобіографічного та художньо-умовного в прозі письменника. Радимо під час опрацювання творів залучати літературознавчі дослідження (зокрема з поданого списку), співвідносити власні спостереження з авторськими автокоментарями та сучасними критичними інтерпретаціями.

Завдання

1. Доведіть, що роман належить до зразків постмодернізму або ж спростуйте думку.

2. Хронотоп роману Ю. Андруховича «Дванадцять обручів».

Питання для самоконтролю

1. Творчість якого письменника досліджено Ю. Андруховичем в кандидатській дисертації?
2. В якому творі Ю. Андрухович висловлює свої враження про Запоріжжя?
3. Який твір Ю. Андруховича критики назвали «автобіографічним атласом внутрішнього світу письменника»?
4. На якому поколінні автор робить акцент Ю. Андрухович у романі «Коханці Юстиції»?
5. Яким чином герої роману Ю. Андруховича «Коханці Юстиції» зупиняють час?
6. В якому творі Ю. Андрухович художньо осмислює власне творче становлення?
7. В якому романі Ю. Андруховича одним з персонажів є Б.-І. Антонич?
8. В якій сюжетній лінії розвивається головна постколоніальна дискусія роману Ю. Андруховича «Дванадцять обручів»?
9. Що означає прізвище Карла-Йозефа Цумбрунна?
10. Прокоментуйте назву роману Ю. Андруховича «Дванадцять обручів».

Тема 4: Роман М. Матіос «Майже ніколи не навпаки»

1. Жанрово-стильова специфіка роману М. Матіос «Майже ніколи не навпаки».
2. Часопросторові параметри твору.
3. Мотиви твору (гріха, спокути, покарання, мовчання).
4. Символіка роману.
5. Екзистенційні виміри твору.

Література

1. Насмінчук І. Проза Марії Матіос: особливості індивідуального стилю : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к. філол. н. Івано-Франківськ. 2009. 20 с.
2. Завадська Н. Міфопоетика простору у прозі Марії Матіос. Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к. філол. н. Київ. 2018. 21 с.
3. Волошук Л. Поліфонія художнього світу прози Марії Матіос. Синопис: текст, контекст, медіа. 2013. № 1. URL: <https://syNopsis.kubg.edu.ua/index.php/syNopsis/article/view/18>
4. Павлишин Г. Традиційні та новаторські жанрові моделі у прозі Марії Матіос. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»*. Сер. : Філологія. Літературознавство. 2011. Т. 168. Вип. 156. С. 86–90.
5. Голобородько Я. Соціумний інтер'єр чи психологічний дизайн? (Художні дилеми Марії Матіос) *Слово і Час*. 2008. № 12. С. 81–85.

6. Купрікова Г. Художня архітектоніка та жанрово-композиційні особливості роману Марії Матіос «Майже ніколи не навпаки». URL: <http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/35/53.pdf>
7. Марія Матіос: «Я не Стефаник у спідниці, я – Марія Матіос у спідниці». *Книжник-review*. 2003. № 7. С. 3.
8. Родик К. Історія без токсикозу. *Книжник-review*. 2005. № 9. С. 8–9.
9. Сущенко Н. Про феномен прози Марії Матіос. *Літературна Україна* 2002. 31 січня. С. 3.
10. Фасоля, А. Наближення... Вивчення творчості Марії Матіос на уроках української літератури в профільній школі. *Українська мова і література в школі*. 2009. №7. С. 23–28.
11. Харчук Р. Марія Матіос: між традицією і стилізацією. *Сучасна українська проза: Постмодерний період* : навч. посіб. Київ, 2008. С. 68–73.
12. Міфологія буття українства у прозі Марії Матіос : літературний портрет Марії Матіос. *Якубовська М. У дзеркалі слова: есеї про сучасну українську літературу*. Львів, 2005. С. 153–169.

Методичні вказівки

Однією з найпомітніших постатей сучасного українського літературного процесу є М. Матіос. Її творчість засвідчує поєднання традиції й модерного пошуку. У романі «Майже ніколи не навпаки» авторка, художньо репрезентуючи буття українців, осмислює його через призму історії суспільства, роду, психології персонажів, моральних і духовних випробувань.

Підготовка до практичного заняття передбачає як уважне прочитання роману, так і аналіз особливостей поєднання саги, психологічної та соціальної прози, фольклорно-міфологічних нашарувань у ньому; з'ясування локального (село, гуцульський світ), приватного і часово-історичного вимірів, їх впливу на характерологію персонажів та на формування конфліктів; визначення мотивів і їх ролі в побудові сюжетних ліній і внутрішніх психологічних колізій героїв; розгляд символічних образів, їх семантичної багатоаспектності і поліфункціональності у романі; осмислення проблемного спектру родинної саги: вибору, свободи, відповідальності, межових ситуацій, співвіднесення їх з концепціями екзистенційної філософії та літератури.

Завдання

1. Напишіть есе/відгук/рецензію за романом М. Матіос «Майже ніколи не навпаки».
2. Буктрейлер роману М. Матіос «Майже ніколи не навпаки».

Питання для самоконтролю

1. Алюзією до якого твору є перша частина роману («Чотири – як рідні – брати») М. Матіос «Майже ніколи не навпаки»?
2. Які жанри синтезовано авторкою в романі «Майже ніколи не навпаки»?
3. В чому криється особливість бунту жінки в романі М. Матіос «Майже ніколи не навпаки»?

4. Чому Мариньку односельці називають богодухою?
5. Яка думка для роману М. Матіос «Майже ніколи не навпаки» є стрижневою?
6. Яку М. Матіос «Майже ніколи не навпаки» проявляє подвійні стандарти суспільства?
7. За яких обставин гине Кирило Чев'юк?
8. Що гнітить сумління Грицька Кейвана?
9. Яку роль в архітектоніці роману М. Матіос «Майже ніколи не навпаки» виконує новела «Будьте здорові, тату»?
10. У який спосіб організовано художній часопростір роману М. Матіос «Майже ніколи не навпаки»?

Тема 5: Роман В. Лиса «Століття Якова»

1. Генерико-генологічна своєрідність роману В. Лиса «Століття Якова».
2. Історичні виміри роману.
3. Етноментальні параметри твору.
4. Герой чи час?
5. Рецепція щасливої людини.
6. Проблемний спектр твору.

Література

1. Агеєва В. Професор УКМА, експерт Бі-Бі-Сі Віра Агеєва – про роман «Століття Якова». *Українська правда*. 2012. 15 лип.
2. Бернадська Н. Новітній український роман: жанрові модифікації і їх вивчення. URL: <https://studfiles.net/preview/8117633/>
3. Біленко Т. Літературно-художня інтерпретація концепції людини й історії в романі Володимира Лиса «Століття Якова». *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія : філологія. Наук. зб. № 32. Т. 1. 2018. С. 8–12.
4. Вербич В. Роман-пісня Володимира Лиса: зцілення світлим болем непроминальної любові. URL: <http://litgazeta.com.ua/articles/roman-pisnya-volodymyra-lysa-ztsilennya-svitlym-bolem-nepromynalNoyi-lyubovi/>
5. Дві рецензії на бестселер Володимира Лиса Лиса/ URL: <http://litakcent.com/2010/10/29/dvi-recenziji-na-bestseler-volodymyra-lysa/>
6. Забужко О. Направду добра книжка. *Лис В. Століття Якова*. Харків : Клуб Сімейного Дозвілля. 2010.
7. Клименко О. Кілька слів про «Століття Якова» Володимира Лиса. URL: <http://litakcent.com/2010/10/29/dvi-recenziji-na-bestseler-volodymyra-lysa/>.
8. Кривопишина А. Масова та елітарна література: природа художності в українському романіпочатку ххі століття. Дис. на здобуття наук. ступеня к. філол. н. Київ. 2018. 219 с.
9. Лис В. *Століття Якова* : роман. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2010. 236 с.

10. Пухонська О. Сучасна рецепція посттоталітарної пам'яті: український вимір країна. *Європейський Союз: від партнерства до асоціації* : Український Щорічник з Європейських Інтеграційних Студій. Вип. II. Луцьк, Терен, 2019. С. 300–310.
11. Скорина Л. Загадки Володимира Лиса. URL: <http://bukvoid.com.ua/reviews/books/2011/01/08/140721>.
12. Стасик М. Фольклорно-етнографічні джерела роману В.Лиса «Століття Якова». *Вісник Маріупольського державного університету*. Серія : філологія. Маріуполь : МДПУ, 2017. Вип. 16. С. 60–66.

Методичні вказівки

Роман українського прозаїка і драматурга В. Лиса «Століття Якова» – помітне явище в літературному просторі 2010-х років. За версією міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова» його визнано «найкращим романом десятиліття», широке визнання твір здобув і серед різнопланової читацької аудиторії. Роман, що визрівав майже двадцять років, розповідає історію поліського селянина Якова Меха, прототипами якого стали загорянці, серед яких і рідний дід письменника, які пройшли дві світові війни, не зміну влади й історичних епох.

Готуючись до практичного заняття варто пам'ятати, що в романі поєднано елементи історичного твору, родинної саги та фольклорно-етнографічного дискурсу. Твір репрезентує художню модель української історичної пам'яті ХХ століття, відтворюючи трагічні й водночас життєствердні віхи індивідуального та колективного буття. Перше питання плану передбачає з'ясування жанрової специфіки твору (з урахуванням жанрових модифікацій: роман-хроніка, роман-пісня, роман-доля, сімейна сага), а також аналіз епічного й ліричного начал твору, його фольклорної та реалістичної поетики; з'ясування й осмислення ролі міжтекстових зв'язків. Знання основних історичних подій ХХ століття сприятиме осмисленню наступного питання плану й аналізу механізмів індивідуальної та колективної пам'яті. Інші питання, винесені на обговорення, також потребують глибокого осягнення твору та його складників, а саме: світоглядної системи поліщуків, функцій етнокультурних маркерів Полісся; кореляції біографії героя й історичного хронотопу, ролі героя («літописець» чи жертва), виміри концепту «щастя» і антропології «щасливої людини», на прикладі принаймні головного героя, філософії стійкості протагоніста; проблеми пам'яті, особистості та влади у тоталітарному суспільстві, особистісного вибору тощо.

Завдання

1. Написати рецензію на одну із серій мінісеріалу, знятого за мотивами роману В. Лиса «Століття Якова».
2. Запропонуйте свою версію фіналу роману.
3. Роль мотто в реалізації авторського задуму роману В. Лиса «Століття Якова»?

Питання для самоконтролю

1. Який концепт закладено в назві роману В. Лиса «Століття Якова»?
2. У чому проявляється дуалізм світогляду Якова Меха?
3. Як виник задум роману «Століття Якова»?
4. Коли починається Друга світова війна для Якова і його земляків?
5. Які доленосні події ХХ століття осмислюються В. Лисом в романі роману «Століття Якова»?
6. Хто став прототипом головного героя роману В. Лиса «Століття Якова»?
7. Як автор утримує зовнішню і внутрішню напругу твору?
8. Хто за походженням дружина Якова Меха Зося?
9. Як по вуличному кличуть родину Мехів?
10. Якою говіркою спілкуються персонажі твору?

Тема 6: Роман «Чорний ворон» В. Шкляра – сучасний погляд на заборонену історію

1. Композиційні та наратологічні особливості роману.
2. Історія як складник художньої дійсності твору.
3. Тотемістично-міфологічні уявлення в романі.
4. Образ Чорного Ворона.
5. Романтична лінія в сюжеті роману.

Література

1. Баран В. Історії гірка наука : думки, нав'язані романом Василя Шкляра «Чорний Ворон». *Літературна Україна*. 2010. № 15 липня (№ 24). С. 7.
2. Венцковський А. У ворона вік довгий... : [«Чорний ворон» Василя Шкляра]. *Літературна Україна*. 2010. № 9 вересня (№ 32). С. 6.
3. Голобородько Я. «Чоловіча» проза Василя Шкляра. *Вісник Національної академії наук України*. 2010. № 4. С. 57–63.
4. Голобородько Я. Енігматика. Гостросюжетність. Інфернальність : проза Василя Шкляра. *Українська мова та література*. 2010. квітень (№ 13). С. 16–19.
5. Долженкова І. Останній романтик («Чорний ворон» Василя Шкляра). *Сучасність*. 2010. № 3. С. 186–193.
6. Лілік О. «Жодна катастрофа не ставить хрест на меті» : матеріали до вивчення роману Василя Шкляра «Залишенець (Чорний Ворон)». *Українська література в загальноосвітній школі*. 2010. № 7–8. С. 37–41.
7. Миколаєнко А. «Чорний ворон»: сигнал для суспільства (роман Василя Шкляра «Залишенець»). *Літературна Україна*. 2011. № 3 лютого (№ 5). С. 3.
8. Стадніченко О. Роман В. Шкляра «Чорний Ворон»: історична та художня правда. *Вісник Запорізького національного університету*. Серія : Філологічні науки : збірник наукових праць. Запоріжжя, 2010. № 2. С. 307–312.

9. Ткач М. Полум'яна душа холодного яру : роздуми над романом Василя Шкляра «Чорний Ворон» («Залишенець»). *Літературна Україна*. 2010. № 14 січня (№ 1). С. 1; 3.
10. Шкляр В. Письменник Василь Шкляр: «Моя премія – вшанування героїв Холодного Яру» : [Національна премія ім. Т.Шевченка 2011 року за роман «Залишенець. Чорний ворон»]. Урядовий кур'єр. 2011. № 12 лютого (№ 27). С. 9.

Методичні вказівки

Роман В. Шкляра «Чорний Ворон» репрезентує тривалий час табуовану й малодосліджену тему в українській літературі: національну боротьбу холодноярівських повстанців проти більшовицької окупації України у 20-х роках минулого століття. Функціонування твору на перетині історичного, міфологічного й романтичного дискурсів зумовлює поліаспектність і багаторівневність його сприйняття, осмислення та інтерпретації.

Під час підготовки до заняття варто проаналізувати специфіку організації структури роману, звернути увагу на питання співвідношення його хронологічного та ретроспективного складників, використання різних оповідних форм і наративних маневрів, до яких вдається автор задля досягнення правдивого художнього зображення. Особливості характеротворення, синтез рис історичної постаті та символічного узагальнення, а також його ідейно-ціннісне наповнення – ті аспекти, які мають бути враховані під час характеристики протагоніста.

Відповідь на питання стосовно історичного складника художньої дійсності повинна передбачати висвітлення співвіднесення факту й авторської інтерпретації подій, з'ясування функцій історичного матеріалу у формуванні історичної свідомості й колективної пам'яті.

Для опанування теми заняття не менш важливими є й такі питання: символіка образу ворона у міфологічних і культурних традиціях; міфологічна модель і її роль у формуванні національно-героїчного міфу; романтичний мотив як антитеза до трагічного історичного контексту; філософія кохання й боротьби тощо.

Завдання

1. Обґрунтувати назву роману – «Чорний ворон» чи «Залишенець»?
2. Зробити порівняльний аналіз образу Чорного ворона в однойменному романі В.Шкляра та в «Холодному Ярі» Ю.Горліса- Горського
3. Презентація буктрейлерів, обґрунтування своєї концепції буктрейлеру.

Питання для самоконтролю

1. В яких напрямках розгортає В. Шкляр в романі «Чорний ворон» ревізію історичної пам'яті?
2. В чому криється дуальність характеру національної свідомості українців в романі В. Шкляра «Чорний ворон»?

3. Які слова взято автором за епіграф до роману «Чорний ворон»? Як епіграф впливає на розкриття ідеї твору?
4. Що забрала Євдося в Чорного Ворона на його прохання?
5. Що є найбільшим тягачем для Вовкулаки, його «грубезною камінюкою»?
6. Що, на думку Чорного Ворона, згубило наш край?
7. Як складається доля Чорного Ворона?
8. Про кого йдеться в рядках: «Я часто питаю у новачків: чого ти до мене прийшов? І чую: у того москалі хату спалили, того пограбували, у того дівчину згвалтували... У нас завжди так було – поки заброда не залле сала за шкуру, ми нічмчмрк. А цей мені каже: прочитав “Кобзаря”»?
9. Хто з героїв твору має псевдо Чорний Ворон?
10. Особливості функціонування хаосу як художнього прийому в романі В. Шкляра «Чорний ворон».

Тема 7: Роман Л. Кононовича «Тема для медитації»

1. Хронотоп твору.
2. Наративні стратегії.
3. Тема геноциду нації в романі.
4. Алюзії в творі.
5. Етнопсихологічні виміри твору.

Література

1. Башук Н., Ніколаєнко В. Релігійний дуалізм замовлянь як архаїчного жанру вербальної магії в романі Л. Кононовича «Тема для медитації». *Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства*. Ужгород : Видавництво УжНУ Говерла», 2011. Вип. 15. С. 26–28.
2. Веретільник О. Леонід Кононович: творчість у національно-екзистенційному форматі. *Українська мова та література*. 2006. № 41/43. С. 64–70.
3. Веретільник О. Леонід Кононович: «Сучасна українська література перебуває сьогодні в дивному стані». URL: <https://cutt.ly/bfqtmmbi> (дата звернення: 18.08.2020).
4. Кононович Л. Тема для медитації. Львів : Кальварія, 2005. 236 с.
5. Мегеря Т. Особливості наративної стратегії у романі Л. Кононовича «Тема для медитації». *Мова і культура : збірник наукових праць*. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. Вип. 13. С. 297–304.
6. Ніколаєнко В. Роман Л. Кононовича «Тема для медитації»: художнє осмислення Голодомору 1932–1933 рр. *Література й історія : матеріали Всеукраїнської наукової конференції*. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2018. С. 117–120.
7. Ніколаєнко В., Башук Н. Індивідуалізм як складова етнопсихологічного коду в романі Л. Кононовича «Тема для медитації». *Вісник Запорізького*

національного університету. Філологічні науки : збірник наукових праць. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2010. № 2. С. 234–240.

8. Родик К. Симулякр: «Тема для медитації»: чи розвіється містика довкола реаліста Кононовича. *Україна молода* : щоденна українська інформаційно-політична газета. 2017. Вип. 125. С. 13.

Методичні вказівки

Л. Кононович у романі «Тема для медитації» репрезентує поліфонічний художній світ твору, поєднуючи історико-філософський дискурс, національно-екзистенційні проблеми та рефлексії над долею української людини ХХ століття.

Під час підготовки до практичного заняття радимо зосередитися на таких аспектах: 1) визначити особливості художнього часу та простору, що відтворюють модель національного буття, втілюють історичну й індивідуальну пам'ять; проаналізувати символіку просторових локусів; з'ясувати питання функціонування хронотопу; 2) охарактеризувати типи оповіді, співвідношення суб'єктивованого та об'єктивованого, фрагментарного, ретроспективного й внутрішньо монологічного способів викладу й інтерпретації травматичного досвіду; звернути увагу на ризоматичність поетики роману; 3) осмислити особливості художнього зображення національних трагедій, механізмів руйнування й виживання національної спільноти, наслідки геноциду і його вплив на формування ідентичності; 4) простежити історико-культурні, міфологічні та фольклорні алюзії в структурі роману; визначити функціональне навантаження алюзій у створенні поліфонічності й універсальності художнього світу; 5) окреслити етнопсихологічні домінанти, відображені в характерах персонажів; проаналізувати специфіку художньої інтерпретації національного характеру; з'ясувати значення традиційної культури й моральних орієнтирів як засобів подолання історичних травм тощо.

Завдання

1. Підібрати фоторяд до історичних подій, відтворених в романі.
2. Підібрати картини образотворчого мистецтва до історичних подій, відтворених у романі.
3. До кожної світлини і картини підібрати цитати з твору.
4. Колоніально-постколоніальний сценарій в романі Л. Кононовича «Тема для медитації».

Питання для самоконтролю

1. Яку роль у романі Л. Кононовича «Тема для медитації» виконують сновидіння?
2. Де й за що головний герой роману Л. Кононовича «Тема для медитації» відбував заслання?
3. Які казкові образи введено автором у твір «Тема для медитації»?
4. З якою метою головний герой повертається додому?

5. З ким асоціюється Леляна?
6. Хто зрадив Юрп старшого?
7. Які історичні епохи художньо реконструйовані в романі?
8. Скільки часових пластів у творі?
9. З ким асоціює автор партійців?
10. До кого в своїх заклинаннях звертається Чакунка?

Тема 8: Творчість Павла Вольвача

1. Романи П. Вольвача як зразок урбаністичної прози: індивідуальних стиль і типологія.
2. Самобутність художньої манери П. Вольвача у висвітленні суспільних протиріч на прикладах романів «Хрещатик-Плаза» та «Сни неофіта».
3. Хронотоп роману «Хрещатик-Плаза»: символіка назви, Помаранчева революція, радіо «Свобода», ретроспекції протагоніста.
4. Постмодерністські тенденції у романі «Хрещатик-Плаза»:
 - а) тип та функції наратора, опозиція Київ–Запоріжжя;
 - б) художнє втілення інтелектуального потоку свідомості, епатажної гри в романі;
 - в) особливості творення соціально-психологічних портретів прсонажів;
 - г) специфіка художнього контрасту між духовністю та постколоніальним синдромом в сучасному українському суспільстві.
5. Взаємодія індивіда та соціуму у художньому просторі роману «Хрещатик-Плаза».

Література

1. Белей Л. Індустріальний «класицизм» Павла Вольвача. *Літакцент*. 2010. 31 травня. URL: <http://litakcent.com/2010/05/31/industrialnyj-kljasycyzm-pavla-volvacha/>.
2. Бернадська Н. Жанровий «Атлас» сучасного українського роману. *Теорія літератури: концепції, інтерпретації* : наук. зб. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка; ред.-кол.: Л. В. Грицик [та ін.]. Київ, 2013. С. 20–26. URL: http://philology.knu.ua/files/library/Teoria_Liter_2012-2015/Teor_lit_2013.pdf
3. Бовсунівська Т. Роман доби постмодернізму. *Теорія літературних жанрів: Жанрова парадигма сучасного зарубіжного роману* : підруч. Київ : «Київський університет», 2009. С. 372–376.
4. Коскін В. Павло Вольвач : «Між красою і правдою тяжію до художньої доцільності». *Літературна Україна*. 2015. 3 вересня (№ 33). С. 6–7.
5. Кравченко В. Контраст національної духовності та постколоніального комплексу в романі Павла Вольвача «Хрещатик-плаза». URL: <http://universe.zp.ua/?p=13864#comment-4363>

6. Кравченко В. Портрет доби у прозі Павла Вольвача. *Молодий вчений*. Вип. 7 (47). Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2017. С. 198–202.
7. Ленюк М. «Хрещатик-плаза» Павла Вольвача як зразок постмодерністського роману в сучасній українській літературі. *Молодий вчений*. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2017. Вип. 7 (47). С. 207–210.
8. Ленюк М. Пасіонарність неофітів: виміри та протистояння. *Українська література в просторі культури і цивілізації* : матеріали Міжвишівської студентської наукової конференції. 2018. URL: http://ukrlit-2017.blogspot.com/2018/02/blog-post_84.html
9. Терен Т. Павло Вольвач: «Пишу про час, який пропустив через власні нерви» : [інтерв'ю] . Березіль. 2017. № 1–3. С. 73–96.
10. Хоменко О. Сні зі світлом : рец. на книгу П. Вольвача «Сні неофіта». *Буквоїд*. 2017. URL:<http://bukvoid.com.ua/reviews/books/2017/04/03/074001.html>.
11. Христо В. Український постмодернізм в оцінці критики. *Науковий вісник МДУ імені В. О. Сухомлинського*. Серія : Філологічні науки (літературознавство). Миколаїв, 2015. № 4.14(111) квітень. С. 189–192.
12. Чабарай Г. Павло Вольвач : «Страшною небезпекою для України є величезні пласти національного «ніщо» : [інтерв'ю]. *Тиждень.ua*. 2017. 17 квітня. URL: <http://tyzhden.ua/Culture/190278>.

Методичні вказівки

Творчість Павла Вольвача вирізняється в сучасному українському літературному процесі насамперед завдяки глибокому осмисленню проблем урбаністичного середовища, постколоніальних комплексів та внутрішніх духовних пошуків індивіда. При підготовці до практичного заняття доцільно звернути увагу на таке: 1) проаналізувати характерні риси урбаністичної прози у творчості письменника; з'ясувати особливості інтерпретації міського простору; осмислити метафоричний вимір суспільних і культурних процесів; визначити індивідуально-авторську модель урбаністичного письма у співвідношенні з традиціями української літератури; 2) охарактеризувати особливості авторського стилю в змалюванні соціально-політичних контрастів у романах «Хрещатик-Плаза» та «Сні неофіта»; простежити особливості поєднання індивідуального та колективного в зображенні історичних зламів у романах; простудіювати образи головних героїв як виразників внутрішньої кризи суспільства; 3) проаналізувати символіку назви роману «Хрещатик-Плаза» та її співвіднесеність із центральним простором української столиці; дослідити відображення ключових історико-культурних маркерів у романі «Хрещатик-Плаза»; виявити функції ретроспекцій у побудові внутрішнього світу протагоніста та у структурі наративу роману «Хрещатик-Плаза»; 4) з'ясувати тип та функції наратора; звернути увагу на багатоплановість оповіді, роль контрасту між центром і периферією; осмислити особливості художнього втілення інтелектуального потоку свідомості та епатажної гри;

простежити засоби руйнування традиційного наративу та моделювання нестабільної реальності; 5) визначити методи індивідуалізації персонажів, взаємодію внутрішнього світу героя з соціальним контекстом; розглянути особливості художньої репрезентації культурно-ціннісних конфліктів сучасного українського суспільства тощо.

Завдання

1. Дати характеристику образу Запоріжжя в романах автора.
2. Зробити компаративістичний аналіз романів «Хрещатик-Плаза» П. Вольвача та «Торговиця» Р. Іваничука.
3. Есе на тему «Еволюція творчої манери П. Вольвача на прикладі романів «Кляса», «Хрещатик-Плаза» та «Сни неофіта».

Питання для самоконтролю

1. Де розгортаються події роману П. Вольвача «Хрещатик-плаза»?
2. Де знаходиться головна редакція «Радіо Ліберті», прототип радіостанції «Радіо Свобода» (роман П. Вольвача «Хрещатик-плаза»)?
3. Який період в історії Чехії отримав назву «Празька весна» П. Вольвача «Хрещатик-плаза»?
4. Майдан в романі П. Вольвача «Хрещатик-плаза» асоціюється з...
5. Звідки родом головний герой роману П. Вольвача «Хрещатик-плаза»?
6. Частиною якої трилогії П. Вольвача є роман «Сни неофіта»?
7. Як склалася кар'єра головного героя роману П. Вольвача «Сни неофіта»?
8. Що стало причиною того, що головний герой називатиме себе неофітом (роман П. Вольвача «Сни неофіта»)?
9. Про художню літературу якого періоду йдеться в романі П. Вольвача «Сни неофіта»?
10. Хто з метрів художнього слова читав твори головного героя роману П. Вольвача «Сни неофіта»?

Тема 9: Антиутопія в українській літературі

1. Антиутопія в сучасному літературному дискурсі.
2. Концепція антиутопії. Різновиди антиутопії.
3. Роман О. Ірванця «Рівне/Ровно (Стіна): нібито роман» як зразок постмодерної антиутопії.
4. Політична антиутопічна трилогія Ю. Щербака «Час» як зразок дистопії.
5. Онтологічна модель антиутопій Я. Мельника.
6. Хронотоп роману Я. Мельника «Далекий простір».
7. Модель антиутопічного світу в романі Я. Мельника «Далекий простір».
8. Проблемно-тематична своєрідність роману Я. Мельника «Далекий простір».

Література

1. Барабаш Я. Ярослав Мельник: волинський підтекст в «європейському тексті». *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»* : зб. наук. пр. Острог : Видавництво Національний університет «Острозька академія», 2017. № 65. С. 3–10.
2. Бернадська Н. Український роман: теоретичні проблеми і жанрова еволюція : монографія. Київ : Академвидав, 2004. 368 с.
3. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство : підручник. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 430 с.
4. Глодзь Г. Антиутопійний трикстер: гендерні аспекти образу. URL: <https://eprints.oa.edu.ua/5482/1/6.pdf>
5. Глодзь Г. Образ «чужого» в антиутопіях. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія : Культурологія. Острогт: Видавництво Національний університет «Острозька академія», 2014. № 15. Ч. 2. С. 284–296.
6. Грабовський С. Утопія, тоталітаризм і свобода. *Сучасність*. 1995. № 1. С. 77–78.
7. Євченко О. Класична антиутопія і роман О. Ірванця «Рівне / Ровно / Стіна. Нібито роман». *Вісник Житомирського державного університету ім. І. Франка* : журнал. Філологічні науки. Житомир : Житомирський державний університет ім. І. Франка, 2005. Вип. 24. С. 277–281.
8. Жаданов Ю., Кулікова І. Художня модель хронотопу в антиутопічному жанрі другої половини ХХ століття. *Питання літературознавства*. Чернівці : Рута, 2014. Вип. 89. С. 97–106.
9. Іконнікова М. Антиутопічний дискурс в оцінці літературознавства ХХ століття. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. Філологічні науки. Житомир : Житомирський державний університет ім. І. Франка, 2007. № 33. С. 142–145.
10. Іленьків Г. Літературна антиутопія як форма відображення політичної дійсності. *Вісник Львівського університету*. Серія філософсько-політологічні студії. Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка. 2015. Вип. 7. С. 364–372.
11. Коваль Я. Ярослав Мельник: Незрячі не знають, що таке світло і що таке далекий простір. *Міст онлайн : тижневик для українців всього світу*. URL: <http://meest-online.com/interview/yaroslavmelnyk-nezryachi-ne-znayut-scho-take-svitlo-i-scho-take-dalekyjprostir/?fbclid>
12. Копистянська Н. Жанр, жанрова система у просторі літературознавства. Львів : ПАІС, 2005. 368 с.
13. Кучер В. Поетика роману-антиутопії в рецепції сучасного літературознавства. *Наукові записки*. Острог : Видавництво Національний університет «Острозька академія», 2013. Вип. 36. С. 184–187.
14. Кучер В. Сюжетно-образні константи романів-антиутопій. *Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка*. Серія : Літературознавство. Тернопіль :

Тернопільській національній педагогічній університет, 2010. Вип. 30. С. 193–200.

15. Лівшиць П. Різнобарвна палітра антиутопії. URL: <http://www.masters.kubg.edu.ua/index.php/if/article/view/473/426#.Xyam05fVLIU>
16. Ніколаєнко В., Зубець Н. Мотив самотності в антиутопіях О. Ірванця («Рівне/Ровно (Стіна): нібито роман») та Я. Мельника («Далекий простір»). *Вісник Запорізького національного університету*. 2017. № 1. С. 17–21.
17. Сабат Г. У лабіринтах утопії та антиутопії. Дрогобич : Коло, 2002. 160 с.
18. Скляр І. Конструенти психології прозрілого сліпого (за романом Я. Мельника «Далекий простір»). URL: http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v37/part_1/20.pdf
19. Соловійова А. Антиутопія як символічна модель суспільства тотальної деперсоналізації. URL: <https://docplayer.net/51095508-Antiutopiya-yak-simvolichna-model-suspilstva-totalnoyi-depersonalizaciyi.html>

Методичні вказівки

Антиутопія як жанрово-стильовий феномен набуває особливої актуальності в сучасному українському літературному процесі, відображаючи колізії історичної пам'яті, кризи соціокультурних орієнтирів та виклики глобалізованого світу. При підготовці до практичного заняття варто звернути увагу на такі аспекти: 1) проаналізувати еволюцію жанру антиутопії у світовій та українській літературі; з'ясувати причини актуалізації антиутопічних наративів у постмодерному та метамодерному контекстах; окреслити місце української антиутопії в європейському літературному полі; 2) дати визначення жанру антиутопії, вказати його відмінність від утопії та дистопії; розглянути типологію антиутопій; простежити особливості трансформації жанрової концепції антиутопії на прикладі творів сучасної української літератури; 3) виявити постмодерністські ознаки роману О. Ірванця «Рівне/Ровно (Стіна): нібито роман»; «стіна» як метафора історичних та культурних розломів, функції метафори в творі; з'ясувати особливості наративної стратегії та образності роману О. Ірванця; 3) простежити художнє осмислення глобальних і національних політичних загроз у антиутопічних творах Ю. Щербака «Час»; з'ясувати особливості моделювання майбутнього як простору деградації; визначити місце й значення трилогії в розвитку та утвердженні української політичної антиутопії; 4) осмислити світоглядні засади творів Я. Мельника, що поєднують екзистенційну проблематику з елементами наукової фантастики; з'ясувати, особливості художньої рецепції питання меж людського буття та свободи вибору; 5) проаналізувати часопросторову організацію роману Я. Мельника «Далекий простір», його символічні виміри; дати відповідь на питання: яку роль виконує хронотоп у створенні атмосфери відчуження та напруженості в романі; 6) проаналізувати систему образів та соціально-філософські імплікації світу, змальованого Я. Мельником в романі «Далекий

простір»; розкрити роль художнього моделювання в попередженні можливих кризових для суспільства сценаріїв; 7) осмислити основні проблеми роману Я. Мельника «Далекий простір»: відчуження, втрати ідентичності, загроза тоталітарного контролю, а також питання пошуку гармонії між індивідом і суспільством.

Завдання

1. Різновиди антиутопії.
2. Обґрунтуйте думку, що дистопіям Ю. Щербака властива есхатологічна тематика.

Питання для самоконтролю

1. На який міжнародний конкурс натякає О. Ірванець в романі «Рівне/Ровно (Стіна): нібито роман»?
2. Подібно до кого з українських письменників О. Ірванець висміює в романі «Рівне/Ровно (Стіна): нібито роман» недолугих літераторів, тематичний застій та ідеологічний контроль?
3. В чому різниця між Рівне й Ровно (роман О. Ірванця «Рівне/Ровно (Стіна): нібито роман»)?
4. Чому прозріння Габра Силка викликає занепокоєння в чиновників Міністерства контролю (роман Я. Мельника «Далекий простір»)?
5. Мельників мегаполіс перегукується з програмою героя якого українського твору?
6. Які книги зберігалися в Секретному Архіві Управління мікробіології (роман Я. Мельника «Далекий простір»)?
7. Яке гасло прикрашало портрети Кузьми Данила Махуни (Ю. Щербак «Час сметрохристів»)?
8. Від чієї агресії потерпає Україна (трилогія Ю. Щербака «Час»)?
9. Хто такі смертохристи (трилогія Ю. Щербака «Час»)?
10. До якого братства приєднується головний герой трилогії після Великого Спалаху (трилогія Ю. Щербака «Час»)?

Тема 10: Тема інклюзії в сучасній українській літературі

1. Теоретичні аспекти інклюзивної літератури.
2. Діапазон проблематики літератури на тему інакшості.
3. Аналіз творів О. Сайко, Ю. Іллюхи, Н. Чайковської, М. Матіос, Д. Матіяш, К. Бабкіної, Н. Гербіш, Д. Корній, О. Радущинської, Т. Корнієнко інклюзивної тематики.

Література

1. В Україні близько 10 мільйонів людей мають ризик психічних розладів – ВООЗ. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3904969-v-ukraini-blizko-10-miljoniv-ludej-maut-rizik-psihicnih-rozladiv-vooz.html>

2. Герасимчук С. Алгоритм хвороби (каліцтва) у давньоукраїнській літературі. *Літературознавчі студії*. Житомир : ЖДУ, 2010. Вип. 3. С. 93–100.
3. Горбач Н. Художня рецепція феномену інакшості як підґрунтя інклюзії (за повістю Д. Матіяш «Марта з вулиці Святого Миколая»). *Актуальні питання гуманітарних наук* : міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету. 2023. Вип. 65. Т. 1. С. 148–153.
4. Декларація принципів толерантності. URL: <https://don.kyivcity.gov.ua/files/2014/2/10/Deklaracija-tolerantnosti.pdf> 3.
5. Кіянська М. Дитяча література в Україні: деякі особливості конструювання життєвих ситуацій. URL: <https://chl.kiev.ua/key/Books/ShowBook/82>
6. Ігнатенко І. Народна медицина. URL: <https://honchar.org.ua/blog/narodna-medycyna-i173>
7. Назарук В. Оксана Сайко: «Творчість – це уже відхилення від норми». URL: <https://rivnepost.rv.ua/news/oksanasyko-tvorchist-tse-uzhe-vidkhilennya-vid-normi>
8. Саламанська декларація про принципи, політику та практичну діяльність у галузі освіти осіб з особливими освітніми потребами та Рамки дій щодо освіти осіб з особливими освітніми потребами. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_001-94#Text
9. Улюра Г. Дорослішати боляче. URL: <http://www.barabooka.com.ua/doroslishti-bolyache/>
10. Чернишенко В. Сферичні підлітки у вакуумі. URL: <https://starylev.com.ua/blogs/sferychni-pidlitky-u-vakuumi>
11. Шарова Т., Бодик О. Соціалізація людей з особливими потребами в суспільстві крізь призму європейських цінностей (на матеріалі творчості О. Сайко «До сивих гір»). *Актуальні питання гуманітарних наук*. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Вип. 56. Т. 3. С. 141–149.
12. Gupta K., Anand R. From Representation to Re-Presentation: A Study of Disability in Literature and Cinema. *International Journal of Innovation and Multidisciplinary Research*. 2022. Vol. 1, Is.1. P. 89–96.
13. Retief M., Letsosa R. Models of disability: a brief overview. *HTS Theologiese Studies / Theological Studies*. 2018. № 74 (1). URL: <https://hts.org.za/index.php/hts/article/view/4738/10985>
14. Вихід за межі: інклюзивна література як голос «іншого» : матеріали міжнародної наукової конференції (26–27.09.2024 р.) / [ред.кол. О. П. Новик, О. Д. Харлан]. Запоріжжя : БДПУ, 2024. 128 с.

Методичні вказівки

Інклюзивна проблематика є одним із важливих напрямів сучасного літературного процесу, адже вона поєднує гуманістичний дискурс, соціокультурні практики та художні стратегії репрезентації інакшості. У

сучасній українській літературі спостерігається активізація авторських пошуків у сфері інклюзивної теми, що зумовлено як суспільними трансформаціями, так і зміною етичних орієнтирів. При підготовці до практичного заняття пропонується зосередитися на таких аспектах: 1) окреслити поняття «інклюзія» та «інклюзивна література» в сучасному гуманітарному дискурсі; визначити роль літератури як інструмента формування толерантності, подолання стереотипів і розширення культурної свідомості; проаналізувати підходи до інтерпретації інклюзивних текстів у літературознавстві, зокрема крізь призму гендерних, постколоніальних і дискурсивних студій; 2) розглянути ключові теми: фізична та ментальна інакшість, хвороба й травма, соціальна ізоляція, маргіналізація, питання ідентичності тощо; з'ясувати, яким чином сучасна проза поєднує психологічний, соціальний та етичний аспекти в репрезентації інакшого; простежити вплив інклюзивної тематики на жанрово-стильову палітру української літератури; 3) виявити художні засоби репрезентації інклюзивних персонажів та їхнього досвіду; проаналізувати образи «інакшості» в романах і повістях українських авторів, окреслити домінантні мотиви (самотність, подолання травми, пошук гармонії, прийняття); визначити, як у творах означених письменників втілюються стратегії соціалізації, інтеграції та переосмислення меж людського досвіду; порівняти авторські інтерпретації інклюзивної проблематики та з'ясувати їхнє місце в ширшому контексті європейської літератури про інакшість.

Завдання

1. Який би твір інклюзивної тематики ви ввели для обов'язкового вивчення в курсі «Сучасна українська література» для вищих навчальних закладів. Свій вибір аргументуйте.
2. Проаналізуйте образ інклюзивного героя у Ю. Іллюхи (твір оберіть на власний розсуд).

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення терміну «інакшість».
2. Назвіть твори українських письменників, у яких тема інклюзії є домінантною.
3. Назвати твори, у яких осмислення інакшості порушується на рівні субтеми.
4. Назвіть критерії інклюзивної літератури.
5. Назвіть напрямки інклюзивної літератури.

Тема 11: Сучасна українська драматургія

1. Жанрові виміри сучасної української драматургії.
2. Проблематика драматичних творів сучасності.
3. Огляд сучасної української драми Неди Нежданої, Олени Клименко, Анни Багряної, А. Вишневського, Н. Симич, Н. Ігнат'євої та ін.

4. Специфіка драматургії періоду повномасштабного вторгнення: проблема української ідентичності («Погані дороги» Наталки Ворожбит, «Хлібне перемир'я» Сергія Жадана, «Кицька на спогад про темінь» Неди Нежданої).

Література

1. Антологія 24. URL: <https://paradefest.com.ua/anthology24/#intro>
2. Бондарева О. «Антологія 24»: нові драматургічні практики воєнних дій. *Культурно-мистецькі практики: світовий та український контекст* : Наукова монографія. Рига : «Baltija Publishing», 2023. С. 17–31.
3. Бондарева О. Війна за ідентичність, або проговорювання і прийняття себе у п'єсі Неди Нежданої «Кицька на спогад про темінь». *Курбасівські читання*. № 17. Київ : НЦТМ ім. Л. Курбаса, 2022. С. 102–127.
4. Бондарева О. Війна, пам'ять, травма, театр у п'єсі Олександра Вітра «Несподівано тихо». *Південний архів. Філологічні науки. Збірник наукових праць*. Вип. ХСІІ. Херсон : ХДУ, 2023. С. 6–16.
5. Бондарева О. Віртуальна драматургічна антологія «Неназвана війна» Національного центру театрального мистецтва імені Леся Курбаса: нове художнє слово про війну. *Тенденції розвитку філологічної освіти в добу цифровізації: європейський та національний контексти* : Наукова монографія. Рига : «Baltija Publishing», 2023. С. 107–130.
6. Бондарева О. Міф і драма у новітньому літературному контексті: поновлення структурного зв'язку через жанрове моделювання : монографія. Київ : Четверта хвиля, 2006. 512 с.
7. Васильєв Є. Сучасна драматургія: жанрові трансформації, модифікації, новації : монографія. Луцьк : Твердиня, 2017. 532 с.
8. Вірченко Т. Сучасна українська драматургія. Галерея портретів : монографія. Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2018. 180 с.
9. Вірченко Т. Художній конфлікт в українській драматургії 1990–2010 років: дискурс, еволюція, типологія : монографія. Кривий Ріг : Видавничий дім, 2012. 336 с.
10. Залеська-Онишкевич Л. Текст і гра. Модерна українська драма. Нью-Йорк ; Львів : Літопис, 2009. 472 с.
11. Голос тихої безодні та інші голоси. Антологія сучасної української монодрами : моноп'єси / упоряд. Надія Мірошніченко. Київ : Фенікс, 2016. 320 с.
12. Драматовичок. Антологія сучасної української драматургії для дітей та підлітків / упорядники Н. Мірошніченко та ін. Київ : НЦТМ ім. Л. Курбаса, 2017. 464 с.
13. Ірванець О. Лускунчик–2004 : п'єси, вірші. Київ : Факт, 2005. 208 с.
14. Коронація слова : збірка п'єс лауреатів конкурсу 2006 та 2007 років. Київ : Нора-Друк, 2008. 440 с.
15. Майдан. До і після. Антологія актуальної драми / упор. Відділ драматургічних проєктів НЦТМ ім. Леся Курбаса. Київ, 2016. 256 с.

16. Мотанка. Антологія української жіночої драматургії / авт.-упоряд. Я. Верещак. Київ : Світ знань, 2016. 379 с.
17. Неждана Н. Провокація іншості : п'єси. Київ : Український письменник, 2008. 277 с.
18. Страйк ілюзій : Антологія сучасної української драматургії / автор 10 проекту та упорядник Н. Мірошніченко. Київ : Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2004. 370 с.

Методичні вказівки

Сучасна українська драматургія становить значний пласт літературного процесу, що відображає суспільні, культурні й політичні трансформації першої чверті ХХІ століття. Вона поєднує жанрове розмаїття, експериментальність художньої форми та чутливість до проблем ідентичності й історичної пам'яті. Для підготовки до практичного заняття пропонуємо звернути увагу на такі питання: 1) проаналізувати основні жанрові тенденції: соціально-психологічна драма, трагікомедія, абсурд, документальна драма, постдрама; визначити зв'язок сучасної української драматургії з європейськими театральними практиками (вербатім, постдраматичний театр, документальний театр); простежити особливості жанрової синкретичності й поєднання традиційної драми з новітніми формами театального письма; 2) звернути увагу на теми: війна й мир, національна ідентичність, травма, родинні конфлікти, пошук сенсу в умовах кризи, що є ключовими для сучасної драми; розкрити специфіку зображення соціальних проблем: насильство, корупція, деградація суспільних інститутів; визначити особливості репрезентації в сучасній драматургії духовних та моральних пошуків індивіда в умовах глобалізованого світу; 3) дослідити індивідуальні стильові стратегії одного з названих авторів; простежити особливості поєднання у його творах локального і глобального вимірів; проаналізувати драматургічні тексти обраного автора як відображення суспільних трансформацій і духовних пошуків сучасного українського суспільства; 4) проаналізувати драму Наталки Ворожбит «Погані дороги» як приклад документальної драми, що відображає досвід війни, жіночу перспективу та морально-етичні дилеми; розглянути драму Сергія Жадана «Хлібне перемир'я» як приклад художнього осмислення воєнного минулого та його перегуку із сучасністю; проаналізувати драму Неди Нежданої «Кицька на спогад про темін», зосередивши увагу на філософському вимірі ідентичності, проблемі пам'яті та духовному спротиві.

Завдання

1. Стан сучасних наукових студій з питань драматургії.
2. Роль і значення фестивалів сучасної драматургії для розвитку драми.

Питання для самоконтролю

1. Яким терміном Лемана послуговуються для характеристики сучасної драмаургії?

2. Яких понять варто уникати, говорячи про сучасну драматургію?
3. Які нові жанри драматичних творів ви можете назвати?
4. Наведіть приклади сучасних українських драматичних творів, які є модифікаціями архаїчних жанрів.
5. Наведіть приклади сучасних українських драматичних творів, які є творам жанрів, що з'явилися в ХХІ сторіччі.
6. Який часопис найактивніше публікує драматичні твори?
7. Назвіть антології/збірки сучасної драми.
8. Що є маркером сценічності драматичного твору?
9. Які твори українських драматургів перекладено й видано за кордоном?
10. Роль конкурсів і фестивалів в розвитку драматургії і театру.

Тема 12: Російсько-української війна: український художній вимір

1. Комбатантська література: теорія питання.
2. Жанрово-тематичні особливості творчості військових і професійних письменників-захисників (В. Ананьєв, А. Чех, С. Гридін, В. Гуменюк, В. Якушев).
3. Книга есеїв А. Чеха «Точка нуль» як зразок репортажної прози.
4. Щоденникова проза: специфіка жанру (Р. Зіненко «Іловайський щоденник»).
5. Саморефлексія і самоаналіз збірки П. Вишебаби «Тільки не пиши мені про війну».
6. Психологія занурення у війну і екзистенція виживання в романі Тамари Горіха Зерня «Доця».
7. Проблема травматичного досвіду війни в романі С. Жадана «Інтернат».
8. Тема Дому в художній літературі про війну.
9. Тема російсько-української війни в мальописах.

Література

1. Військовий хортинг України : Міжнародний науково-популярний журнал : веб-сайт. URL: <https://military-khortynh.org.ua/category/slovo-zbroia>
2. Горболіс Л. Читання як самозбереження реципієнта. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія : Філологічна. 2016. № 24. Том 1. С. 126–129.
3. Єшкілев В. З війни на Донбасі почнеться біографія не одного письменника. URL: <http://www.dw.com/uk/a-17927985>
4. Іванов М. «Гібридна війна»: авторська рецепція Оксани Забужко (за матеріалами інтерв'ю 2014–2015 рр.). *Образ. Публіцистичні обрії*. 2015. Вип. 3 (18). С. 17–24.
5. Кулінська Я. Співвідношення історичної та художньої правди в прозі письменників-постмодерністів. *Вісник Запорізького національного університету*. Філологічні науки. 2014. № 2. С. 126–134.

6. Любка А. Читання під час війни. *День*. 7 квітня 2022 р. URL: <https://day.kyiv.ua/uk/blog/suspilstvo/chytannya-pid-chas-viyny>
7. Пастух Б. Метафізика страждання у «Віршах з війни» Бориса Гуменюка. *Дивослово*. 2016. № 9. С. 55–58.
8. Поліщук Я. Реактивність літератури. Київ : Академвидав, 2016. С. 103.
9. Рябченко М. Гумористичний дискурс сучасної української комбатантської прози. *Проблеми сучасного літературознавства*. 2019. Вип. 29. С. 168–176.
10. Рябченко М. Комбатантська проза в сучасній українській літературі: жанрові та художні особливості. *Слово і Час*. 2019. № 6. С. 62–72.
11. Шелюх О. М. Особливості сучасної літератури про російсько-українську війну. URL: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-223-4-100>

Методичні вказівки

Одним із феноменів сучасного літературного процесу є твори, що осмислюють російсько-українську війну. В них поєднується документальний та художній досвід, відтворюється травматична пам'ять, формується наратив національної стійкості та ідентичності. Готуючись до практичного заняття радимо зробити: 1) дати визначення поняття «комбатантська література»; визначити її місце в системі сучасної української літератури; окреслити специфіку авторського досвіду безпосередніх учасників бойових дій; 2) проаналізувати поєднання документальності й художності в їхніх текстах; звернути увагу на жанрову палітру: щоденник, репортаж, роман, новела, есеїстика; визначити теми фронтового досвіду, товариства, травми та виживання; 3) охарактеризувати специфіку репортажного стилю А. Чеха; визначити риси документалізму й суб'єктивної інтерпретації досвіду; простежити баланс між літературністю й журналістською достовірністю; 4) дослідити жанрові ознаки щоденника Р. Зінченка як «свідчення очевидця»; визначити роль індивідуального досвіду в конструюванні колективної пам'яті; простежити хронотоп щоденникової прози; 5) розглянути поєднання інтимної та воєнної лірики П. Вишебаби; виявити функцію саморефлексії як способу опрацювання травми в поетичній збірці П. Вишебаби «Тільки не пиши мені про війну»; проаналізувати емоційно-експресивний стиль як чинник формування читацької емпатії в збірці; 6) визначити особливості жіночої перспективи у відтворенні війни в романі Тамари Горіха Зерня «Доця»; охарактеризувати проблеми виживання, страху й морального вибору у творі; простежити символіку образу Доці як репрезентанта українського спротиву; 7) дослідити художні стратегії репрезентації війни як травми в романі С. Жадана «Інтернат»; визначити психологізм у зображенні внутрішнього стану героя; розкрити особливості хронотопу «прифронтового міста»; 8) проаналізувати образ дому як символу втрати, руйнації та водночас надії; простежити його роль у творах сучасних авторів як архетипу й емоційного осердя; з'ясувати значення теми дому для формування національної ідентичності; 9) звернути увагу на мальовпис як нову форму відтворення травматичного досвіду; дослідити візуально-текстові

стратегії інтерпретації воєнної реальності; порівняти особливості рецепції мальовисів і традиційних прозових творів.

Завдання

1. Проаналізувати один з поетичних творів запорізьких поетів про російсько-українську війну (твір обрати на власний розсуд).
2. Написати есе на тему: «Людський вимір війни в п'єсі...» (твір обрати на власний розсуд).
3. Укладіть термінологічний міні-словник, що окреслює особливості сучасної літератури про війну.

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення поняттю «комбатантська література».
2. Чим відрізняються твори учасників бойових дій від літератури тилкових письменників?
3. Які функції виконують гумор та іронія в комбатантській літературі?
4. У чому криється різниця між воєнлітом про російсько-українські війну і Другу світову?
5. Наведіть приклади его-документів комбатантської літератури.
6. Поясніть різницю між его-документом і его-текстом.
7. Назвіть риси художньо-біографічної комбатантської літератури.
8. Поясніть різницю між воєнлітом і ветлітом.
9. Який журнал соціального мальпису створив проєкт «Моя нефейкова історія», який має документальну основу.

ПЕРЕЛІК ТЕМ І ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин	
		о/д.ф.	з.ф.
1	2	3	4
Самостійна робота 1	Творчість Л. Костенко: Поетика книги Л. Костенко «Річка Геракліта». Художній універсум збірки Л. Костенко «Мадонна перехресть».	6	9
Самостійна робота 2	Творчість Р. Іваничука: мемуаристика	6	9
Самостійна робота 3	Творчість Ю. Андруховича: Автобіографічна діалогія Ю. Андруховича «Таємниця» й «Лексикон інтимних міст».	6	9
Самостійна робота 4	Творчість М. Матіос: Між традицією і стилізацією: жанрове розмаїття романістики; проблематика; стильовий діапазон творчості.	6	9
Самостійна робота 5	Творчість В. Лиса: Генерико-генологічні виміри творчості митця.	6	9
Самостійна робота 6	Творчість В. Шкляра: Детективна проза	6	9
Самостійна робота 7	Творчість Л. Кононовича: Детективна проза. Твори для підлітків	6	9
Самостійна робота 8	Творчість Павла Вольвача: Образ Запоріжжя в творчості письменника	6	9
Самостійна робота 9	Антиутопія в українській літературі: Онтологічна модель антиутопій Я. Мельника.	6	9
Самостійна робота 10	Тема інклюзії в сучасній українській літературі: Теоретичні аспекти інклюзивної літератури.	6	9
Самостійна робота 11	Сучасна українська драматургія: Специфіка драматургії періоду повномасштабного вторгнення: проблема української ідентичності	6	9
Самостійна робота 12	Тема російсько-української війни: Жанрово-тематичні особливості творчості військових і професійних письменників-захисників (В. Ананьєв, А. Чех, С. Гридін, В. Гуменюк, В. Якушев та ін.).	6	9

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ТЕМАТИЧНОГО ОПИТУВАННЯ

1. Автобіографічна диалогія Ю. Андруховича «Таємниця» й «Лексикон інтимних міст».
2. Алюзії в романі Л. Кононовича «Тема для медитації».
3. Апокаліптичні мотиви у антиутопічній трилогії Ю. Щербака.
4. Взаємодія індивіда та соціуму в художньому просторі роману «Хрещатик-Плаза».
5. Втілення авторської свідомості крізь наратив головного персонажа в «Записках...» Л. Костенко.
6. Герой чи час у романі В. Лиса «Століття Якова»?
7. Гумор та сатира у романі М. Кідрука «Мексиканські хроніки».
8. Діапазон проблематики літератури на тему інакшості. Аналіз одного з творів.
9. Дух Майдану крізь призму роману братів Капранових «Щоденник моєї секретарки».
10. Екзистенційні стани героя в романі С. Процюка «Троянда ритуального болю».
11. Етноментальні параметри твору В. Лиса «Соло для Соломії».
12. Жанрова різноманітність твору Л. Костенко «Записки українського самашедшого».
13. Жанрова специфіка роману братів Капранових «Щоденник моєї секретарки».
14. Жанрова специфіка роману Л. Кононовича «Тема для медитації».
15. Жанрова специфіка роману М. Кідрука «Мексиканські хроніки».
16. Жанрова специфіка роману Ю. Шевчука «Тіні зникомі»
17. Жанрова специфіка, інтертекстуальність роману Дари Корній «Гонимарник».
18. Жанрово-стильова специфіка роману М. Матіос «Майже ніколи не навпаки».
19. Жанрово-стильові домінанти роману С. Процюка «Троянда ритуального болю».
20. Засоби творення міфосвіту в романі Дари Корній «Гонимарник».
21. Інтертекстуальність роману І. Роздобудько «Останній діамант міледі».
22. Історія як складник художньої дійсності твору в романі В. Шкляра «Маруся».
23. Категорія часу і простору в художній організації Л. Костенко «Записки українського самашедшого»
24. Концепт тоталітарного режиму в романі Ю. Андруховича «Дванадцять обручів».
25. Концепт самотності в романі Р. Роздобудько «Зів'ялі квіти викидають».
26. Міфологеми дому й дороги в романі Вал. Шевчука «Тіні зникомі».
27. Модель антиутопічного світу в романі Я. Мельника «Далекий простір».

28. Мотиви твору (гріха, спокути, покарання, мовчання) М. Матіос «Солодка Даруся».
29. Наративна стратегія роману Л. Кононовича «Тема для медитації»
30. Образ міста в романі П. Вольвача «Кляса»
31. Образ міста в романі С. Жадана «Ворошиловград».
32. Онтологічна специфіка та проблематика повісті Ю. Покальчука «Озерний вітер».
33. Особливості композиції роману Л. Кононовича «Тема для медитації»
34. Особливості наративного дискурсу роману С. Процюка «Троянда ритуального болю».
35. Особливості поетики роману Л. Костенко «Записки українського самашедшого».
36. Особливості трансформації мандрівного нарису в сучасній українській.
37. «Паронормальний роман» Ю. Андруховича «Коханці Юстиції».
38. Поетика книги Л. Костенко «Річка Геракліта».
39. Поетикальна матриця лірики Ю. Андруховича.
40. Поетики лірики С. Жадана.
41. Поетичний світ П. Вольвача.
42. Постмодерністські візії в романі Ю. Андруховича «Дванадцять обручів».
43. Постмодерністські тенденції у романі «Хрещатик-Плаза».
44. Проблема інтерпретації архетипальних мотивів персони і тіні в романі Є. Кононенко «Імітація».
45. Проблема міжнаціонального порозуміння у творі Р. Іваничука «Торговиця».
46. Проблема травматичного досвіду війни в романі С. Жадана «Інтернат».
47. Проблематика драматичних творів сучасності. Аналіз однієї з драм Н. Ігнат'євої.
48. Проблематика роману Ю. Щербака «Час смертохристів. Міражі 2077 року».
49. Проблематика роману Ю. Щербака «Час смертохристів. Міражі 2077 року».
50. Проблематика та символіка роману С. Жадана «Інтернат».
51. Проблематика твору Л. Костенко «Записки українського самашедшого».
52. Психологія занурення у війну і екзистенція виживання в романі Тамари Горіха Зерня «Доця».
53. Релігійний синкретизм роману-хроніки Л. Кононовича «Тема для медитації»
54. Роман Л. Кононовича «Тема для медитації» як художнє реконструкція української історії ХХ століття
55. Роман Р. Іваничука «Торговиця» в контексті історичної прози письменника.
56. Роман Ю. Андруховича «Перверзія»: жанрово-стильові, композиційні особливості.

57. Романи П. Вольвача як зразок урбаністичної прози: індивідуальних стиль і типологія.
58. Самобутність художньої манери П. Вольвача у висвітленні суспільних протиріч на прикладах романів «Хрещатик-Плаза» та «Кляса».
59. Саморефлексія і самоаналіз збірки Б. Гуменюка «100 новел про війну».
60. Творчі експерименти Ю. Андруховича.
61. Творчість Євгенії Кононенко крізь призму інтермедіальності.
62. Тема геноциду нації в романі Л. Кононовича «Тема для медитації».
63. Тема Дому в художній літературі про війну
64. Тотемістично-міфологічні уявлення в романі В. Шкляра «Чорний ворон».
65. Хронотоп роману Є. Кононенко «Імітація».
66. Художній універсам збірки Л. Костенко «Мадонна перехресть»
67. Художній хронотоп і його функції у розвитку сюжету роману Дари Корній «Гонимарник».
68. Художній час і простір роману С. Жадана «Інтернат».
69. Ціннісні концепти анти-роману Н. Зборовської «Українська реконкіста» як опорні складники дискурсу національного відродження.
70. Часопросторова організація роману Р. Іваничука «Торговиця».
71. Часопросторові параметри твору М. Матіос «Майже ніколи не навпаки».
72. Ю. Покальчук – творець нового міфу. Контекст інтепретації української міфології в повісті Ю. Покальчука «Озерний вітер»: орієнтація на природність; фізичний та метафізичний аспекти стихійності.
73. Образ В'ячеслава Липинського в романі Т. Малярчук «Забуття».
74. Особливості рецепція війни в новелістиці Б. Гуменюка.
75. Жанрова специфіка роману Гурницька Н. «Мелодія кави у тональності кардамону».
76. Жанрові виміри сучасної драматургії.
77. Поетика роману М. Кідрука ««Де немає Бога»».
78. Тема інклюзії в сучасній українській літературі. Аналіз проблематики одного з творів інклюзивної літератури.
79. Проблемно-тематичний діапазон драматургії Н. Ігнат'євої.
80. Саморефлексія і самоаналіз збірки П. Вишебаби «Тільки не пиши мені про війну».

ТЕСТИ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ

1. Теодор Михайлович Темницький мав звання:
А капітана
Б полковника
В майора
Г генерал-майора
2. На гербі Михайла Темницького був зображений:
А двоголовий орел
Б лев з головою змії
В орел зі зміїним хвостом
Г триголовий змії
3. Найбільшим гріхом Петра Григоровича (діда Теодора) є те, що він:
А не шанував свого батька
Б «чинив неприязнь поміж братією»
В «протівився супроти явної та пізнаної правди»
Г мав пиху
4. Яке гасло прикрашало портрети Кузьми Данила Махуни (Ю. Щербак «Час сметрoхристів»)?
А Держава. Дисципліна. Динамізм
Б Слава Україні!
В Свобода понад усе
Г Через терни до зірок
5. Чому Васирина, героїня роману М. Матіос «Майже ніколи не навпаки», не любила свою невістку Доцьку?
А Доця була коханою дружиною, а Васирина чоловік не кохав
Б Доця була лінивою, що дратувало Васирина
В Доця не могла подарувати Васирині онуків
Г невістка була жорстокою
6. Хто за фахом головний герой роману Л. Костенко «Записки українського самашедшого»?
А журналіст
Б програміст
В бухгалтер
Г філолог
7. Яка подія в рамках роману Л. Костенко «Записки українського самашедшого» є фейковою?
А Помаранчева революція

Б вбивство Гонгадзе
В запровадження Дня пам'яті політичних репресій
Г Революція на граніті

8. До стильових особливостей «Бу-Ба-Бу» не належит ...
А пародійність
Б урбанізм
В рустикальність
Г синтетичність
9. Естетика дев'яностиків зачиналася ...
А у Києві, в АУП
Б у Києві, у СПУ України
В в Харкові, у літгурті «Червона Фіра»
Г у Харкові, у гурті «Пропала грамота»
10. Ознакою якого літературного покоління є епатажність?
А шістдесятників
Б Двітисячідесятників
В Двотисячників
Г Вісімдесятників
11. Зайвою у переліку рис метамодерної літератури є...
А Неоміфологізація світу
Б Екзистенційна віра
В Пошук справжнього
Г Втрата віри у вищий сенс існування людини
12. Це знакове для українців місце, є складником хронотопу роману поеми Т. Шевченка «Гайдамаки» й роману В. Шкляра «Чорний Ворон»
А Бабин Яр
Б Одеські катакомби
В Мотронинський монастир
Г урочище Перуни
13. Філософську основу роману В. Шкляра «Чорний Ворон» увиразнює, актуалізуючи екзистенційні ідеї, проблеми циклічності й трагічності історичного процесу, образ
А птаха
Б свого
В чужого
Г звіра
14. Одним із рефренів роману Р. Іваничука «Торговиця» є ...

- А репресії 1938 року
- Б Катастрофа євреїв
- В Голодомор
- Г масова депортація угорців

15. Засадничим ключем розуміння Коломій Р. Іваничука «Торговиця» є:
- А музика
 - Б різноетнічна символіка
 - В архітектура
 - Г інфраструктура
16. Центральною проблемою роману В. Лиса «Століття Якова» є:
- А існування людини в кризові моменти життя суспільства
 - Б наприйняття власної жіночності
 - В спотворення ціннісних орієнтирів
 - Г взаєморозуміння й співпраця як запорука рівних і тривалих стосунків
17. Вимога апостольського послання в романі В. Лиса «Століття Якова»:
- «той, хто навернув грішника з хибної його дороги, спасе його душу від смерти і силу гріхів покриє», корелює з вчинком ...
- А Дикого Гриця
 - Б Якова Меха
 - В Емілії Дзівак
 - Г Степана Пенькова
18. Кому присвячено роман Л. Кононовича «Тема для медитації»?
- А М. Біденку
 - Б В. Стусу
 - В В. Чорноволу
 - Г І. Дзюбі
19. Прізвище Цумбруннен означає (роман Ю. Андруховича «Дванадцять обручів»):
- А «коло джерел»
 - Б «стрімкий водоспад»
 - В «сині води»
 - Г «чиста вода»
20. Образ майдану співвіднесено з образами Замкової гори та Щекавиці в романі ...
- А С. Жадана «Інтернат»
 - Б Г. Вдовиченко «Маріупольський процес»
 - В П. Вольвача «Хрещатик-Плаза»
 - Г Я. Мельник «Далекий простір»

21. Які з названих історичних творів порушують питання геноцидів?
А Л. Костенко «Записку українського самашедшого», В. Шевчука «Тіні зникомі»
Б С. Талан «Розколоте небо», Н. Чайковської «Очевидець»
В Ю. Покальчука «Озерний вітер», Ю. Андруховича «Дванадцять обручів»
Г С. Процюка «Троянда ритуального болю», Дари Корній «Гонимарник»
22. До творів, у яких наявні риси метамодернізму, не можемо віднести ...
А Ю. Андрухович «Рекреації», В. Медведя «Лови»
Б Т. Прохасько «Спалене літо», ю. Бедрика «Свято небуття»
В О. Забужко «Польові дослідження з українського сексу», Ю. Іздрик «Воццек»
Г Л. Кононовича «Тема для медитації», М. Дупешко «Історія, варта цілого»
23. Перманентною ознакою світогляду героїв ранньої прози С. Жадана є їх ...
А гуманність
Б комунікабельність
В асоціальність
Г простодушність
24. Хто з авторів творів про російсько-українську війну не є/був військовослужбовцем/військовослужбовицею?
А В. Забава
Б А. Чех
В Р. Зіненко
Г В. Гуменюк
25. Тема дитини з інвалідністю в роки Голодомору порушено у творі
А Дари Корній «Гонимарник»
Б Л. Костенко «Записки українського самашедшого»
В Н. Чайковської «Очевидець»
Г В. Лиса «Століття Якова»
26. Твори, написані військовослужбовцями, називаються
А військові
Б воєнні
В комбатантські
Г військовослужбові
27. Над чим працює колектив Ровенської спілки письменників (роман О. Ірванця «Рівне/Ровно»)?

А над творчістю Шлойма Васильовича Ецірвана
Б над художньо-документальним твором Т. Шевченка на Ровенщині»
В над творчістю М. Гоголя
Г над творчістю своїх сучасників

28. Однією з найвідоміших драматургинь є запорізька авторка?
А Неда Неждана
Б Наталія Ігнат'єва
В Наталка Ворожбит
Г Олена Клименко
29. На прикладі чийої творчості можна досліджувати хронотоп м. Запоріжжя?
А Л. Кононовича
Б Р. Іваничука
В О. Ірванця
Г П. Вольвача
30. У якій з антологій зібрано драматичні твори?
А Антологія 24
Б Драмавичок
В Усі відповіді правильні
Г Страйк ілюзій
31. Опозиція Київ-Запоріжжя прочитується в романі
А П. Вольвача «Хрещатик-Плаза»
Б Л. Кононовича «Тема для медитації»
В Я Мельника «Далекий простір»
Г М. Матіос «Тільки ніколи не навпаки»
32. Що дивним було в житті Андрія Петровича (роман Вал. Шевчука «Тіні зникомі»)?
А його служба у війську
Б його шлюб із першою дружиною
В стосунки з батьком
Г загадкова смерть
33. Що стало причиною переслідувань головного героя роману Я. Мельника «Далекий простір»?
А повернення зору
Б Габр організував товариство спротиву
В Габр викрав секретні документи
Г Габр нелегально перетнув кордон сусідньої держави

34. Хто із запорізьких письменниць звертається до осмислення теми російсько-української війни?
А всі відповіді правильні
Б Н. Ігнатєва
В В. Вісленко
Г В. Забава
35. Український постмодернізм тісно пов'язаний з
А романтизмом, класицизмом
Б символізмом, модернізмом
В бароко, реалізмом
Г котляревщиною, неоавангардизмом
36. Антиутопіям Ю. Щербака не властиво
А іронічність
Б сатира
В релігійна тема
Г рустикальність
37. Патріархом «Бу-Ба-Бу» названо
А Ю. Андруховича
Б О. Ірванця
В В. Неборака
Г Ю. Іздрика
38. Прототипом якого персонажа стала бабця М. Матіос?
А Петруні з роману «Майже ніколи не навпаки»
Б Дарусі з роману «Солодка Даруся»
В Корнелі з новели «Просили тато-мама»
Г Юр'яни з новели «Юр'яна і Довгопол»
39. Яку заповідь порушив головний герой роману В. Лиса «Століття Якова», рятуючи Оленку ?
А не вкради
Б не вбий
В не чини перелюбу
Г не свідчи неправдиво на ближнього свого
40. Про кого йдеться: «Були в них різні долі, та обох чекала однакова неминучість – ще раз побачити смерть...» («Торговиця» Р. Іваничука)?
А Корнеля й пана Тарновецького
Б Олеся та Казьо
В Олеся й Корнеля
Г Олеся та Юрка

41. Завершіть цитату з роману Л. Костенко «Записки українського самашедшого»: «...була епоха Відродження, епоха Просвітництва, а у нас тепер...»:
А «Революція на граніті»
Б «Время Шустова», «Время Мягкова»
В «епоха Посткласицизму»
Г «Время новолюдей»
42. Якого літературно-мистецького угруповання не існувало в кінці ХХ – початку ХХІ століття?
А «Пропала грамота»
Б «ЛуГоСад»
В «Нова дегенерація»
Г «Дев'ятдесятники»
43. Із окремих «залів» складається композиція роману
А О. Забужко «Музей покинутих секретів»
Б С. Процюка «Тотем»
В Вал. Шевчука «Тіні зникомі»
Г Г. Вдовиченко «Маріупольський процес»
44. Образ отамана Веремії з'являється в романі
А Р.Іваничука «Хресна проща»
Б В. Шкляра «Чорний ворон»
В Ю. Щербака «Час смертохристів»
Г В. Лиса «Содо для Соломії»
45. Про походження волинського краю йдеться у творі
А В. Шкляра «Маруся»
Б В. Лиса «Країна гіркої ніжності»
В Ю. Покальчука «Озерний вітер»
Г П. Вольвача «Кляса»
46. До детективну можна віднести твір
А М. Матіос «Москалиця»
Б О. Забужко «Музей покинутих секретів»
В Л. Костенко «Записки українського самашедшого»
Г Є. Кононенко «Ностальгія»
47. Пародія на чий вірш представлена на початку роману Ю. Андруховича «Дванадцять обручів»?
А В. Сосюри
Б П. Тичини

В А. Малишка
Г Б.-І. Антонича

48. Хто написав післямову до роману С. Жадана «Депеш Мод»?
А О. Іздрик
Б. П. Загребельний
В. Ю. Андрухович
Г Л. Кононович
49. Чого найбільше боявся головний герой роману Л. Костенко «Записки українського самашедшого»?
А приниження
Б розлучення
В втрати сина
Г втрати віри в себе
50. Перелесник (роман Ю. Покальчука «Озерний вітер»)— це ..
А південний вітер
Б Західний вітер
В Північний вітер
Г Східний вітер
51. Звідки повернувся головний герой роману Л. Кононовича «Тема для медитації», щоб перед смертю покарати винних у Голодоморі
А з війни в Карабаху
Б війни в Боснії
В війни в Грузії
Г війни в Фінляндії
52. Де відбуваються події роману М. Матієм «Майже ніколи не навпаки»?
А в Тисовій рівні
Б в Черемоші
В в Чортополі
Г у Вижниці
53. За що Дарусиноного батька хотіли забрати до Сибіру?
А за крадіжку
Б за допомогу повстанцям
В за вбивство червоного офіцера
Г за участь у спротиві КДБ
54. «Гора-маре» – це
А музичний інструмент
Б поховальний обряд

В весільний танець

Д назва села, де відбуваються події роману М. Матіос «Солодка Даруся»

55. Хто з відомих письменників, за словами діда Михацла, приїздив до них в село на відпочинок (роман П. Вольвача «Кляса»
А Яновський та Довженко
Б Хвильовий та Вишня
В Рильський та Косинка
Г Гончар та Загребельний
56. Що колекціонував персонаж роману П. Вольвача «Кляса» Шовкун?
А старовинні гроші та книги
Б зброю
В марки
Г книги та марки
57. «Фактором відчуження» названо в романі Л. Костенко «Записки українського самашедшого»...
А мову
Б українську пісню
В політику влади
Г українське художнє мистецтво
58. Як В. Шкляр розпочинає кожную частину роману «Маруся»?
А словами з Біблії
Б фразеологізмом
В словами з пісні
Г латинським крилатим висловом
59. Назвіть справжнє ім'я головної героїні роману В. Шкляра «Маруся»
А Ганна
Б Надія
В Олександра
Г Маруся
60. Від чого лікував Яків Мех Оленку (роман В Лиса «Століття Якова»)?
А наркотичної залежності
Б ігроманії
В алкоголізму
Г лунатизму
61. Хто з письменників є автором твору, головним героєм якого є В'ячеслав Липинський?
А Т. Малярчук

Б М. Матіос
В С. Жадан
Г Ю. Андрухович

62. Героями роману С. Андрухлвич «Фелікс Австрія» є
А Доця, Докія, Василь
Б Аделя, Стефанія, длктор Ангер
В Захарко, Тіна, Євдося
Г Уляна, Зося, Яків
63. Друга світова війна і Голокост – головна тема роману
А «Троянда ритуального болю»
Б «Далекий простір»
В «Дванадцять обручів»
Г «Танго смерті»
64. Авторство роману «Прилетіла ластівочка» належить
А Д. Корній
Б М. Матіос
В Г. Шиян
Г І. Роздобудько
65. Який твір випадає з логічного ланцюжна?
А «Доця»
Б «Імітація»
В «Інтернат»
Г «Сліди на дорозі»
66. Хто з письменників є автором технотрилера?
А Я. Мельник
М. Кідрук
В Ю. Покальчук
Г С. Процюк
67. Про який роман пише В. Левицька: «Людське життя надто коротке – лише п'ять зупинок, і ти вже сивий, розбитий інсультом, падаєш посеред вулиці й хтозна, чи піднімешся. Що лишається? Хіба що схопитися за линву минулого, щоб повернутися туди, де вже був. І з кожним кроком назад знімати з себе, немов лушпиння, дріб'язкові клопоти та інтриги, захоплення та невдачі, амбіції та проблеми, характерні певному вікові... Герой книги проходить п'ять зупинок: Статечний вік – Зрілість – Молодість – Юність – Дитинство. І наприкінці бачить, що навіть опинившись у точці відліку, не має змоги щось змінити: «В який би він

зараз бік не пішов, він вже знає, чому його так вабить линва. Він бачив, що вона проходить через все його життя»?

А Дари Корній «Гонимарник»

Б В. Діброви «Андріївський узвіз»

В Н. Гурницької «Мелодія кави у тональності кардамону»

Г М. Кідрука «Зазирни у мої сни»

68. У кого з письменників в доробку є новели про російсько-українські війни?

А Б. Гуменюк

М. Кідрук

В Ю. Покальчук

Г С. Процюк

69. Як авторка означила жанр твору «Українська реконкуста»?

А анти-роман

Б містичний роман

В сага

Г сучасний роман

70. Хто з письменників родом із Запооріжжя?

А Р. Зіненко, Ю. Іллюха

М. П. Вольвач, Н. Ігнат'єва

В А. ЧехО. Сайко

Г В. Запека, С. Тараторіна

Відповіді: 1–В, 2–А, 3 – А, 4–А, 5 – А, 6 – Б, 7– В, 8 – С, 9 – Г, 10 – В, 11 – Г, 12 – В, 13 – А, 14 – Б, 15 – Б, 16 – А, 17 – Б, 18 – А, 19 – А, 20 – В, 21 – Б, 22 – Г, 23 – В, 24 – А, 25 – В, 26 – В, 27 – Б, 29 – Г, 31 – А, 32 – Б, 33 – А, 34 – А, 35 – Г, 36 – Г, 37 – А, 38 – Г, 39 – Б, 40 – В, 41 – Б, 42 – Г, 43 – А, 44 – Б, 45 – В, 46 – Г, 47 – В, 48 – Б, 49 – А, 50 – А, 51 – Б, 52 – А, 53 – Б, 54 – В, 55 – Б, 56 – А, 57 – А, 58 – В, 59 – В, 60 – А, 61 – А, 62 – Б, 63 – Г, 64 – Г, 65 – Б, 66 – В, 67 – Г, 68 – А, 69 – А, 70 – Б.

КОРОТКИЙ ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Авангардизм – це загальна назва для різноманітних мистецьких напрямів, що виникли на початку ХХ століття. Характерними рисами авангардизму є **рішуче заперечення традицій**, пошук нових форм і засобів вираження, а також прагнення оновити мистецтво і змінити його роль у суспільстві.

Аксіологія – галузь філософії, що вивчає природу цінностей (духовних, моральних, естетичних тощо), їх влптів і значення для особистості, суспільства, культури; теорія цінностей.

Архетип (грецьк. archē – початок, typos – образ) – первісний образ, ідея. Архетип актуалізується і виявляється через символи, образи уяви, які мають прихований сенс і потребують відповідного тлумачення.

Дискурс – сукупність думок і виловлювань щодо тієї чи тієї проблеми.

Інтертекстуальність – міжтекстові співвідношення твору з сучасними чи написаними раніше текстами.

Канон – сукупність художніх творів, що належать до бібліотеки класичної літератури. В основі канону художньо-естетичні та аксіологічні цінності творів, що відображають загальнолюдські й національні цінності, і є динамічним явищем, яке з часом може змінюватися та переосмислюватися.

Комбатантська література – література, написана безпосередньо учасниками бойових дій на основі власного досвіду.

Кросовер – твір, що є результатом поєднання двох і більше незалежних франшиз, яке відбувається завдяки зустрічі їх персонажів, поєднанню місць чи елементів сюжету

Літературний напрям – упорядкований комплекс ідейно-художніх тенденцій, сталих у низці найвизначніших творів, написаних упродовж одного часу.

Літературний процес – літературне життя в усіх його проявах: написанні творів, побутуванні стилів, шкіл, методів. науки і критики тощо.

Метамодернізм – концепція культурної парадигми, головним завданням якої є віднайдення нових напрямків розвитку й подолання посмодерної обмеженості завдяки поєднанню елементів модернізму та постмодернізму.

Метанаратив – тип оповіді, що, претендуючи на універсальність, пояснює світ як такий завдяки об'єднанню й тлумаченню мікроісторій, що можуть бути частиною цієї макроісторії.

Наратив – сукупність подій із яких складається текст.

Наратор – особа, яка веде оповідь.

Нарація – процес оповіді.

Постмодернізм – філософський, культурний та мистецький напрямок, який, будучи реакцією на модернізм, заперечує ієрархію й релятивізм, утверджує скептицизм щодо великих наративів, акцентує увагу на суб'єктивності, фрагментарності та ігровому ставленню до реальності.

Приквел – художній твір, який події якого передують сюжету твору, що вже існує.

Римейк – оновлена, версія існуючого твору, що, зберігаючи його головну ідею, репрезентує її по-новому.

Сайдквел – художній твір, події якого зі збереженням суті розвиваються одночасно з основним сюжетом вже існуючого твору, зображуючи їх в іншому ракурсі чи з іншими персонажами.

Сиквел – художній твір, який продовжує попередній твір, розвиваючи його ідею, сюжет, задіюючи тих же героїв.

Симулякр – образ чи знак, що імітує реальність, але посилається на неї, а існує сам по собі.

Стиль (лат. *stilos* – грифель для писання) – сукупність ознак, які характеризують твори певного часу, напрямку, індивідуальну манеру письменника. До чинників стилю зараховують: світовідчуття письменника; тематику і проблематику, яка його переймає; закони і норми обраного ним жанру. Носіями стилю виступають елементи форми художнього твору: від фабули і сюжету, композиції, які перетворюють тематику твору, формуючи її з життєвого та уявного матеріалу, до мовних виразових форм (оповіді, розповіді; описи, монологи, діалоги) з їх лексико-синтаксичними структурами, інтонаційно-звукowymi особливостями.

Хронотоп (грецьк. *chronos* – час і *topos* – місце) – взаємозв'язок часових і просторових характеристик зображених у художньому творі явищ. Час у художньому світі постає як багатовимірною категорія, в якій розрізняють фабульно-сюжетний і оповідально-розповідний час. Художній час твору залежить від його наповненості важливими подіями та їх просторової осяжності. Художній простір у творі також не збігається з місцем розгортання подій чи перебуванням персонажів: локальний інтер'єр, пейзаж розмикають у широкий світ засобами ретроспекції. Характер і особливості хронотопу залежать від родо-жанрової структури твору, невіддільні від його суб'єктивної системи і є важливим чинником стильової визначеності художнього твору.

Художній метод – тип художнього осмислення й відтворення дійсності письменником.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ

1. Агеєва В. Професор УКМА, експерт Бі-Бі-Сі Віра Агеєва – про роман «Століття Якова». *Українська правда*. 2012. 15 лип. С. 7.
2. Андрухович Ю. Орфей хронічний. *Критика*. 2003. № 9 (71). С. 30–31.
3. Барабаш Я. Ярослав Мельник: волинський підтекст в «європейському тексті». *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»* : зб. наук. пр. Острог : Видавництво Національний університет «Острозька академія», 2017. № 65. С. 3–10.
4. Баран В. Історії гірка наука : думки, нав'язані романом Василя Шкляра «Чорний Ворон». *Літературна Україна*. 2010. № 15 липня (№24). С. 7.
5. Бернадська Н. Український роман: теоретичні проблеми і жанрова еволюція : монографія. Київ : Академвидав, 2004. 368 с.
6. Біленко Т. Літературно-художня інтерпретація концепції людини й історії в романі Володимира Лиса «Століття Якова». *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія : філологія. Наук. зб. № 32. Том 1. 2018. С. 8–12.
7. Білик Г. Роман Іваничук: «...Право на землю мають тільки ті, хто пролив за неї кров». *Рідний край*. 2014. № 1 (30). С. 188–191.
8. Бовсунівська Т. Роман доби постмодернізму. Теорія літературних жанрів : Жанрова парадигма сучасного зарубіжного роману : підруч. Київ : «Київський університет», 2009. С. 372–376.
9. Бондарева О. «Антологія 24»: нові драматургічні практики восмисленні війни. *Культурно-мистецькі практики: світовий та український контекст* : наукова монографія. Рига : «Baltija Publishing», 2023. С. 17–31.
10. Бондарева О. Війна за ідентичність, або проговорювання і прийняття себе у п'єсі Неди Нежданої «Кицька на спогад про темінь». *Курбасівські читання*. № 17. Київ : НЦТМ ім. Л. Курбаса, 2022. С. 102–127.
11. Бондарева О. Війна, пам'ять, травма, театр у п'єсі Олександра Вітра «Несподівано тихо». *Південний архів*. Філологічні науки. Збірник наукових праць. Херсон : ХДУ, 2023. Випуск ХСІІ. С. 6–16.
12. Бондарева О. Віртуальна драматургічна антологія «Неназвана війна» Національного центру театрального мистецтва імені Леся Курбаса: нове художнє слово про війну. *Тенденції розвитку філологічної освіти в добу цифровізації: європейський та національний контексти* : Наукова монографія. Рига : «Baltija Publishing», 2023. С. 107–130.
13. Бондарева О. Міф і драма у новітньому літературному контексті: поновлення структурного зв'язку через жанрове моделювання : монографія. Київ : Четверта хвиля, 2006. 512 с.
14. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство : підручник. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 430 с.
15. Васильєв Є. Сучасна драматургія: жанрові трансформації, модифікації, новації : монографія. Луцьк : Твердиня, 2017. 532 с.
16. Венцковський, А. У ворона вік довгий...: «Чорний ворон» Василя

- Шкляра. *Літературна Україна*. 2010. № 9 вересня (№ 32). С. 6.
17. Вергеш А. Традиції та новаторство української літературно-художньої антропонімії посттоталітарної доби. Ужгород, 2012. 270 с.
 18. Веретільник О. Леонід Кононович: творчість у національно-екзистенційному форматі. *Українська мова та література*. 2006. № 41/43. С. 64–70.
 19. Виханський Б. Україна у зблисках лазерних променів: перше прочитання роману Ліни Костенко «Записки українського самасшедшего». *Українське слово*. 2011. 9–15 лютого (№ 6). С. 9.
 20. Вихід за межі: інклюзивна література як голос «іншого» : матеріали міжнародної наукової конференції (26–27.09.2024 р.) / [ред.кол. О. П. Новик, О.Д. Харлан]. Запоріжжя : БДПУ, 2024. 128 с.
 21. Вірченко Т. Сучасна українська драматургія. Галерея портретів : монографія. Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2018. 180 с.
 22. Вірченко Т. Сучасна українська драматургія. Галерея портретів : монографія. Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2018. 180 с.
 23. Вірченко Т. Художній конфлікт в українській драматургії 1990–2010 років: дискурс, еволюція, типологія : монографія. Кривий Ріг : Видавничий дім, 2012. 336 с.
 24. Вірченко Т. Художній конфлікт в українській драматургії 1990–2010-х років: дискурс, еволюція, типологія : монографія. Кривий Ріг : Видавничий дім, 2012. 336 с.
 25. Галич О. «Записки українського самасшедшего» Ліни Костенко як імітація документального твору. *Слово і Час*. 2012. № 7. С. 105–110.
 26. Герасимчук С. Алгоритм хвороби (каліцтва) у давньоукраїнській літературі. *Літературознавчі студії* / за ред. П. Білоуса. Житомир : ЖДУ, 2010. Вип. 3. С. 93–100.
 27. Глодзь Г. Образ «чужого» в антиутопіях. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія : Культурологія. Острог : Видавництво Національний університет «Острозька академія», 2014. № 15. Ч. 2. С. 284–296.
 28. Голобородько Я. «Чоловіча» проза Василя Шкляра. *Вісник Національної академії наук України*. 2010. № 4. С. 57–63.
 29. Голобородько Я. Енігматика. Гостросюжетність. Інфернальність : проза Василя Шкляра. *Українська мова та література*. 2010. квітень (№ 13). С. 16–19.
 30. Голобородько Я. Соціумний інтер'єр чи психологічний дизайн? (Художні дилеми Марії Матіос). *Слово і Час*. 2008. № 12. С. 81–85.
 31. Голос тихої безодні та інші голоси. Антологія сучасної української монодрами : моноп'єси / упоряд. Надія Мірошніченко. Київ : Фенікс, 2016. 320 с.
 32. Горбач Н. Художня рецепція феномену інакшості як підґрунтя інклюзії (за повістю Д. Матіяш «Марта з вулиці Святого Миколая»). *Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський збірник наукових праць*

- молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету. 2023. Вип. 65. Т. 1. С. 148–153.
33. Горблянський Ю., Кульчицька М. «Кривава фієста сучасності» в одкровенні від Ліни Костенко (зауваги про «Записки українського самашедшого»). *Слово і Час*. 2011. № 5. С. 73–83.
 34. Горболіс Л. Читання як самозбереження реципієнта. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія : Філологічна. 2016. № 24. Том 1. С. 126–129.
 35. Грабовський С. Утопія, тоталітаризм і свобода. *Сучасність*. 1995. № 1. С. 77–78.
 36. Гундорова Т. Транзитна культура. Симптоми колоніальної травми. Київ : Грані-Т, 2013. 548 с.
 37. Гундорова Т. Український літературний постмодерн: післячорнобильська бібліотека. Київ : Критика, 2005. 264 с.
 38. Гурдуз А. Сучасний літературний процес : навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої освіти. Миколаїв, 2023. 174 с.
 39. Денискіна Г. Парадоксальні висловлення: логічний та лінгвістичний феномен : на матеріалі «Записок українського самашедшого» Ліни Костенко. *Дивослово*. 2015. № 1. С. 43–46.
 40. Дзюба І. «Самашедчість» як спротив абсурду: новий роман Ліни Костенко. *День*. 2010. 30–31 груд. (№ 241–242). С. 13
 41. Долженкова І. Останній романтик («Чорний ворон» Василя Шкляра). *Сучасність*. 2010. № 3. С. 186–193.
 42. Драмовичок. Антологія сучасної української драматургії для дітей та підлітків / упорядники Н. Мірошніченко та ін. Київ : НЦТМ ім. Л. Курбаса, 2017. 464 с.
 43. Дудник Ю. Людина як суб'єкт історії в романі «Торговиця» Р. Іваничука. *«Молода наука–2015»* : зб. наук. праць студентів, аспірантів і молодих вчених : у 5 т. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. Т. 2. С. 27–28.
 44. Євченко О. Класична антиутопія і роман О. Ірванця «Рівне / Ровно / Стіна. Нібито роман». *Вісник Житомирського державного університету ім. І. Франка : журнал. Філологічні науки*. Житомир : Житомирський державний університет ім. І. Франка, 2005. Вип. 24. С. 277–281.
 45. Жаданов Ю., Кулікова І. Художня модель хронотопу в антиутопічному жанрі другої половини ХХ століття. *Питання літературознавства*. Чернівці : Рута, 2014. Вип. 89. С. 97–106.
 46. Жила С. Вивчення роману Р. Іваничука «Торговиця» у вищій школі. *Українська література в загальноосвітній школі*. № 10. 2014. С. 23–27.
 47. Жила С., Лілік О. Художній світ сучасної української літератури : навчальний посібник. Чернівці : Десна Поліграф, 2017. 372 с.
 48. Забужко О. Направду добра книжка. *Лис В. Століття Якова*. Харків : Клуб Сімейного Дозвілля. 2010. С. 3–7.
 49. Завадська Н. Міфопоетика простору у прозі Марії Матіос. Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к. філол. н. Київ. 2018. 21 с.

50. Залеська-Онишкевич Л. Текст і гра. Модерна українська драма. Нью-Йорк ; Львів : Літопис, 2009. 472 с.
51. Іванов М. «Гібридна війна»: авторська рецепція Оксани Забужко (за матеріалами інтерв'ю 2014–2015 рр.). *Образ. Публіцистичні обрії*. 2015. Вип. 3 (18). С. 17–24.
52. Іконнікова М. Антиутопічний дискурс в оцінці літературознавства ХХ століття. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. Філологічні науки. Житомир : Житомирський державний університет ім. І. Франка, 2007. № 33. С. 142–145.
53. Іленьків Г. Літературна антиутопія як форма відображення політичної дійсності. *Вісник Львівського університету*. Серія філософсько-політологічні студії. Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка. 2015. Вип. 7. С. 364–372.
54. Ірванець О. Лускунчик–2004 : п'єси, вірші. Київ : Факт, 2005. 208 с.
55. Історія української літератури: ХХ – поч. ХХІ ст. : навч. посіб. : у 3 т. / за ред. В. І. Кузьменка. Київ : ВЦ «Академія», 2017. Т. 3 . 544 с.
56. Клочко Д. Пані Марія, отут і вже. *Книжник-review*. 2002. № 9. С. 4.
57. Кононенко Є. Текст без контексту : про роман Л. Костенко «Записки українського самашедшого». *Критика*. 2011. Берез.-Квіт., № 3–4. С. 29–32.
58. Кононович Л. Тема для медитації. Львів : Кальварія, 2005. 236 с.
59. Копистянська Н. Жанр, жанрова система у просторі літературознавства. Львів : ПАІС, 2005. 368 с.
60. Коронація слова : збірка п'єс лауреатів конкурсу 2006 та 2007 років. Київ : Нора-Друк, 2008. 440 с.
61. Косарева Г. Метафори Міленіуму в романі Ліни Костенко «Записки українського самашедшого». *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»*. Серія : Філологія. Літературознавство. 2012. Т. 192, вип. 180. С. 77–81.
62. Коскін В. Павло Вольвач : «Між красою і правдою тяжію до художньої доцільності». *Літературна Україна*. 2015. 3 вересня (№ 33). С. 6–7.
63. Кравченко В. Портрет доби у прозі Павла Вольвача. *Молодий вчений*. Вип. 7 (47). Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2017. С. 198–202.
64. Кравченко В., Шабаль К. Ретрансляція політичних новин у «Записках українського самашедшого» Ліни Костенко. *Вісник Запорізького національного університету*. Серія : Філологічні науки : збірник наукових праць. Запоріжжя, 2014. № 1. С. 53–60.
65. Кривопишина А. Масова та елітарна література: природа художності в українському романі початку ХХІ століття. Дис. на здобуття наук. ступеня к. філол. н. Київ. 2018. 219 с.
66. Крижановська Н. Функції хронотопних образів у романі Ліни Костенко «Записки українського самашедшого». *Вісник Луганського національного*

- університету імені Тараса Шевченка. Серія : Філологічні науки. 2013. № 4 (3) (264). С. 120–127.
67. Кулінська Я. Співвідношення історичної та художньої правди в прозі письменників-постмодерністів. *Вісник Запорізького національного університету*. Філологічні науки. 2014. № 2. С. 126–134.
68. Кучер В. Поетика роману-антиутопії в рецепції сучасного літературознавства. *Наукові записки*. Острог : Видавництво Національний університет «Острозька академія», 2013. Вип. 36. С. 184–187.
69. Кучер В. Сюжетно-образні константи романів-антиутопій. *Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка*. Серія Літературознавство / за ред. М. Ткачука. Тернопіль : Тернопільській національний педагогічний університет, 2010. Вип. 30. С. 193–200.
70. Левицький В. «Замість сонетів і...» (Електронна листівка для самашедшого) : роман Л.Костенко «Записки українського самашедшого». Слово Просвіти. 2011. 27 січ.–26 лют. (№ 4). С. 9.
71. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці : Золоті литаври, 2001. 636 с.
72. Ленюк М. «Хрепцатик-плаза» Павла Вольвача як зразок постмодерністського роману в сучасній українській літературі. *Молодий вчений*. Вип. 7 (47). Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2017. С. 207–210.
73. Лілік О. «Жодна катастрофа не ставить хрест на меті» : матеріали до вивчення роману Василя Шкляра «Залишенець (Чорний Ворон)». *Українська література в загальноосвітній школі*. 2010. № 7–8. С. 37–41.
74. Література та ідеологія : колективна монографія / наук. ред. та упоряд. Моренець В. П. Київ : НаУКМА, 2017. 482 с.
75. Літературна дефіляда. Сучасна українська критика про сучасну українську літературу : зб. аналіт. ст. / ред., упорядкув. В. Панченко. Київ : Темпора, 2012. 541 с.
76. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / Ю. І. Ковалів. Київ : Академія, 2007. Т. 1. 608 с.; Т. 2. 624 с.
77. Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. Київ : Академія, 1997. 752 с.
78. Майдан. До і після. Антологія актуальної драми / упор. Відділ драматургічних проєктів НЦТМ ім. Леся Курбаса. Київ, 2016. 256 с.
79. Марія Матіос: «Я не Стефанік у спідниці, я – Марія Матіос у спідниці». *Книжник-review*. 2003. № 7. С. 3.
80. Мегеря Т. В. Особливості наративної стратегії у романі Л. Кононовича «Тема для медитації». *Мова і культура : збірник наукових праць*. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. Вип. 13. С. 297–304.
81. Миколаєнко А. «Чорний ворон»: сигнал для суспільства (роман Василя Шкляра «Залишенець»). *Літературна Україна*. 2011. № 3 лютого (№ 5). С. 3.

82. Міфологія буття українства у прозі Марії Матіос : літературний портрет Марії Матіос. *Якубовська М. У дзеркалі слова: есеї про сучасну українську літературу*. Львів, 2005. С. 153–169.
83. Мотанка. Антологія української жіночої драматургії / авт.-упоряд. Я. Верещак. Київ : Світ знань, 2016. 379 с.
84. Насмінчук І. Проза Марії Матіос: особливості індивідуального стилю : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня к. філол. н. Івано-Франківськ. 2009. 20 с.
85. Неждана Н. Провокація іншості : п'єси. Київ : Український письменник, 2008. 277 с.
86. Ніколаєнко В. Роман Л. Кононовича «Тема для медитації»: художнє осмислення Голодомору 1932–1933 рр. *Література й історія : матеріали Всеукраїнської наукової конференції*. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2018. С. 117–120.
87. Ніколаєнко В., Зубець Н. Мотив самотності в антиутопіях О. Ірванця («Рівне/Ровно (Стіна): нібито роман») та Я. Мельника («Далекий простір»). *Вісник Запорізького національного університету*. 2017. № 1. С. 17–21.
88. Ніколаєнко В., Башук Н. Індивідуалізм як складова етнопсихологічного коду в романі Л. Кононовича «Тема для медитації». *Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки : збірник наукових праць*. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2010. № 2. С. 234–240.
89. Павлишин Г. Традиційні та новаторські жанрові моделі у прозі Марії Матіос. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»*. Сер. : Філологія. Літературознавство. 2011. Т. 168, Вип. 156. С. 86–90.
90. Павлюк І. Історії емоцій: про тексти та життєтексти сучасних літераторів. Львів : Світ, 2021. 352 с.
91. Пастух Б. Метафізика страждання у «Віршах з війни» Бориса Гуменюка. *Дивослово*. 2016. № 9. С. 55–58.
92. Підопригора С. Українська експериментальна проза ХХ – початку ХХІ століть: «неможлива література» : монографія. Миколаїв : Іліон, 2018. 392 с.
93. Поліщук Я. Література як геокультурний проект. Київ : Академвидав, 2008. 304 с.
94. Поліщук Я. Реактивність літератури. Київ : Академвидав, 2016. 192 с.
95. Приліпко К. Соціальні діалекти в романі Ліни Костенко «Записки українського самашедшого». *Освітні Коментарі*. 2011. № 10–12. С. 38–44.
96. Проблема ідентичностей у сучасній українській літературі: виміри «Коронації слова» : монографія / наук. ред. Н. І. Богданець-Білокаленко, О. О. Бровко. Чернівці : Видавничий дім «Бук рек», 2018. 224 с.
97. Просалова В. Інтермедіальні аспекти новітньої української літератури. Монографія. Донецьк : ДонНУ, 2014. 154 с.

98. Пухонська О. Сучасна рецепція посттоталітарної пам'яті: український вимір країна. *Європейський Союз: від партнерства до асоціації: Український Щорічник з Європейських Інтеграційних Студій*. Вип. II. Луцьк, Терен, 2019. С. 300–310.
99. Родик К. Історія без токсикозу. *Книжник-review*. 2005. № 9. С. 8–9.
100. Родик К. Симулякр: «Тема для медитації»: чи розвіється містика довкола реаліста Кононовича. *Україна молода : щоденна українська інформаційно-політична газета*. 2017. Вип. 125. С. 13.
101. Романенко О. Семіосфера української літератури. Київ : Приватний видавець Якубець А. В., 2014. 364 с.
102. Рябченко М. Гумористичний дискурс сучасної української комбатантської прози. *Проблеми сучасного літературознавства*. 2019. Вип. 29. С. 168–176.
103. Рябченко М. Комбатантська проза в сучасній українській літературі: жанрові та художні особливості. *Слово і Час*. 2019. № 6. С. 62–72.
104. Сабат Г. У лабіринтах утопії та антиутопії. Дрогобич : Коло, 2002. 160 с.
105. Саєнко В. Сучасна українська література : компендіум. Одеса : Астропринт, 2014. 352 с.
106. Стадніченко О. Роман В. Шкляра «Чорний Ворон»: історична та художня правда. *Вісник Запорізького національного університету*. Серія : Філологічні науки : збірник наукових праць. Запоріжжя, 2010. № 2. С. 307–312.
107. Стасик М. Фольклорно-етнографічні джерела роману В. Лиса «Століття Якова». *Вісник Маріупольського державного університету*. Серія : філологія. Маріуполь: МДПУ. 2017. Вип. 16. С. 60–66.
108. Страйк ілюзій : Антологія сучасної української драматургії / автор 10 проекту та упорядник Н. Мірошніченко. Київ : Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2004. 370 с.
109. Сучасна українська белетристика: координати «Коронації слова» : монографія / за заг. ред. С. В. Підпригори. Миколаїв : Іліон, 2014. 305 с.
110. Сущенко Н. Про феномен прози Марії Матіос. *Літературна Україна* 2002. 31 січня. С. 3.
111. Терен Т. Павло Вольвач: «Пишу про час, який пропустив через власні нерви» : [інтерв'ю]. Березіль. 2017. № 1–3. С. 73–96.
112. Ткач М. Полум'яна душа холодного яру : роздуми над романом Василя Шкляра «Чорний Ворон» («Залишенець»). *Літературна Україна*. 2010. № 14 січня (№ 1). С. 1; 3.
113. Ткачук М. Українська література ХХ століття : моногр. Тернопіль : Медобори, 2014. 608 с.
114. Фасоля А. Наближення... Вивчення творчості Марії Матіос на уроках української літератури в профільній школі. *Українська мова і література в школі*. 2009. №7. С. 23–28.
115. Харчук Р. Марія Матіос: між традицією і стилізацією. *Сучасна українська проза: Постмодерний період* : навч. посіб. Київ, 2008. С. 68–73.

116. Харчук Р. Сучасна українська проза: Постмодерний період : навч. посіб. Київ : Академія, 2008. 247 с.
117. Христо В. Український постмодернізм в оцінці критики. *Науковий вісник МДУ імені В. О. Сухомлинського*. Серія : Філологічні науки (літературознавство). Миколаїв, 2015. № 4.14 (111) квітень. С. 189–192.
118. Художня література України. Від міфів до модерної реальності. Київ : Вид. центр «Просвіта», 2012. 1088 с.
119. Шаф О. Еволюція жанрів української лірики рубежу ХХ–ХХІ століть: навч. посібник. Київ : ВЦ «Просвіта», 2012. 272 с.
120. Шкляр В. Письменник Василь Шкляр: «Моя премія – вшанування героїв Холодного Яру» : [Національна премія ім. Т.Шевченка 2011 року за роман «Залишенець. Чорний ворон»]. *Урядовий кур'єр*. 2011. № 12 лютого (№27). С. 9.
121. Юрчук О. У тіні імперії : Українська література у світлі постколоніальної теорії : монографія. Київ : ВЦ «Академія», 2013. 224 с.
122. Якубовська-Кравчик К., Ковпик С., Замбжицька М. Розмовляємо про літературу : підручник із завданнями. Warszawa : Uniwersytet Warszawski, 2022. 250 с.
123. Gupta K., Anand R. From Representation to Re-Presentation: A Study of Disability in Literature and Cinema. *International Journal of Invation and Multidisciplinary Research*. 2022. Vol. 1, Is.1. P. 89–96.

Інформаційні ресурси

1. Retief M., Letsosa R. Models of disability: a brief overview. *HTS Theologiese Studies / Theological Studies*. 2018. № 74 (1). URL: <https://hts.org.za/index.php/hts/article/view/4738/10985>
2. Антологія 24. URL: <https://paradefest.com.ua/anthology24/#intro>
3. Балог В. Неологізми Ліни Костенко (На матеріалі роману «Записки українського самашедшого»). URL: http://www.irbisnbuv.gov.ua/cgibin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Mik_2012_15_7_59.pdf
4. Белей Л. Індустріальний «класицизм» Павла Вольвача. *Літакцент*. 2010. 31 травня. URL: <http://litakcent.com/2010/05/31/industrialnyj-kljasycyzm-pavla-volvacha/>.
5. Бернадська Н. Новітній український роман: жанрові модифікації і їх вивчення. URL: <https://studfiles.net/preview/8117633/>
6. Бернадська Н. Жанровий «Атлас» сучасного українського роману. *Теорія літератури: концепції, інтерпретації* : наук. зб. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка; ред.-кол.: Л. В. Грицик [та ін.]. Київ, 2013. С. 20–26. URL: http://philology.knu.ua/files/library/Teoria_Liter_2012-2015/Teor_lit_2013.pdf
7. В Україні близько 10 мільйонів людей мають ризик психічних розладів – ВООЗ. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3904969-v-ukraini-blizko-10-miljoniv-ludej-maut-rizik-psihicnih-rozladiv-vooz.html>

8. Вербич В. Роман-пісня Володимира Лиса: зцілення світлим боєм непроминальної любові. URL: <http://litgazeta.com.ua/articles/roman-pisnya-volodymyra-lysa-ztsilennya-svitlym-bolem-nepromynalnoyi-lyubovi/>
9. Веретільник О. Леонід Кононович: «Сучасна українська література перебуває сьогодні в дивному стані». URL: <https://cutt.ly/bfqtmbsi>
10. Військовий хортинг України : Міжнародний науково-популярний журнал: веб-сайт. URL: <https://military-khortynh.org.ua/category/slovo-zbroia>
11. Волошук Л. Поліфонія художнього світу прози Марії Матіос. *Синопсис: текст, контекст, media*. 2013. № 1. URL: <https://syropsis.kubg.edu.ua/index.php/syropsis/article/view/18>
12. Глодзь Г. Антиутопійний трикстер: гендерні аспекти образу. URL: <https://eprints.oa.edu.ua/5482/1/6.pdf>
13. Гонюк О. В. Своєрідність форм хронотопу в романі Ліни Костенко «Записки українського самашедшого». URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Tkht_2013_16_42.pdf
14. Дві рецензії на бестселер Володимира Лиса Лиса. URL: <http://litakcent.com/2010/10/29/dvi-recenziji-na-bestseler-volodymyra-lysa/>
15. Декларація принципів толерантності. URL: <https://don.kyivcity.gov.ua/files/2014/2/10/Deklaracija-tolerantnosti.pdf> 3.
16. Єшкілев В. З війни на Донбасі почнеться біографія не одного письменника. URL: <http://www.dw.com/uk/a-17927985>
17. Іваничук Р.»Дорогі вольні і невольні: Щоденники. 1991–1994». URL: <https://knigogo.top/chitati-online/dorogy-volni-i-nevolni-shhodennyky-1991-1994/>
18. Іванов М. «Гібридна війна»: авторська рецепція Оксани Забужко (за матеріалами інтерв'ю 2014–2015 рр.). *Образ. Публіцистичні обрії*. 2015. Вип. 3 (18). С. 17–24.
19. Ігнатенко І. Народна медицина. URL: <https://honchar.org.ua/blog/narodna-medycyna-i173>
20. Ісаєнко К. «Гра з читачем» як вибір наративної стратегії (на матеріалі роману Л. Костенко «Записки українського самашедшого»). URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Ltkpfil_2015_7_8_7.pdf
21. Кіяновська М. Дитяча література в Україні: деякі особливості конструювання життєвих ситуацій. URL: <https://chl.kiev.ua/key/Books/ShowBook/82>
22. Клименко О. Кілька слів про «Століття Якова» Володимира Лиса. URL: <http://litakcent.com/2010/10/29/dvi-recenziji-na-bestseler-volodymyra-lysa/>.

23. Коваль Я. Ярослав Мельник: Незрячі не знають, що таке світло і що таке далекий простір. *Міст онлайн : тижневик для українців всього світу*. URL: <http://meest-online.com/interview/yaroslavmelnyk-nezryachi-ne-znayut-scho-take-svitlo-i-scho-take-dalekyjprostir/?fbclid> (дата звернення: 01.09.2022).
24. Коцарев О. «Коханці Юстиції»: антидетектив Юрія Андруховича. Нова книжка стане популярнішою за дві попередні. URL: https://texty.org.ua/articles/85819/Kohanci_Justyciji_antydetektyv_Jurija_Andruhovycha_Nova_knyzhka-85819/
25. Коч Н. Інтертекстуальність роману Ліни Костенко «Записки українського самшешдшого». URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/nzbdpufn_2014_3_29.pdf
26. Кравченко В. Контраст національної духовності та постколоніального комплексу в романі Павла Вольвача «Хрещатик-плаза». URL: <http://universe.zp.ua/?p=13864#comment-4363>
27. Кривопишина А. Масова та елітарна література: природа художності в українському романіпочатку ххї століття. Дис. на здобуття ступеня канд. філол. н. 10.01.06 – теорія літератури. <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/23998/1/>
28. Ленюк М. Пасіонарність неофітів: виміри та протистояння. *Українська література в просторі культури і цивілізації* : матеріали Міжвишівської студентської наукової конференції». 2018. URL: http://ukrlit-2017.blogspot.com/2018/02/blog-post_84.html
29. Лівшиць П. Різнобарвна палітра антиутопії. URL: <http://www.masters.kubg.edu.ua/index.php/if/article/view/473/426#.Xyam05fVLIU>
30. Любка А. Читання під час війни. *День*. 7 квітня 2022 р. URL: <https://day.kyiv.ua/uk/blog/suspilstvo/chytannya-pid-chas-viyny>
31. Монолатій І. «Коломия без жидів»: дилеми поведінки «страхітливо нормальних людей» крізь призму літератури та ЗМІ. URL: <http://www.holocaust.kiev.ua/Files/golSuch2005/MoNolatii14.pdf>
32. Назарук В. Оксана Сайко: «Творчість – це уже відхилення від норми». URL: <https://rivnepost.rv.ua/news/oksanasyko-tvorchist-tse-uzhe-vidkhilennya-vid-Normi>
33. Опришко Н. Роман «Дванадцять обручів» Юрія Андруховича: містифікація біографії як спосіб проявлення орфіко-нарцисичної осмози. URL: https://www.philol.vernatskyjournals.in.ua/journals/2018/3_2018/19.pdf
34. Павлишин М. «Дванадцять обручів» Юрія Андруховича, або Туга за серединою. URL: <https://tarnawsky.artsci.utoronto.ca/rescentre/slavic/ukr/1403/pavlyshyn-andruxovych.pdf>
35. Саламанська декларація про принципи, політику та практичну діяльність

у галузі освіти осіб з особливими освітніми порталами та Рамки дій щодо освіти осіб з особливими освітніми потребами. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_001-94#Text

36. Сахарчук Н. Автокоментар Юрія Андруховича «Орфей хронічний» як частика комплексу суб'єктивно мемуарної рози автора. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/4844/3/nz_oa2014_41.pdf
37. Сахарчук Н. Роман «Таємниця» Юрія Андруховича як діалог із собою. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/3599/1/Andruhovych.pdf>
38. Скляр І. Конструенти психології прозрілого сліпого (за романом Я. Мельника «Далекий простір»). URL: http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v37/part_1/20.pdf (дата звернення: 14.08.2022).
39. Скорина Л. Загадки Володимира Лиса. URL: <http://bukvoid.com.ua/reviews/books/2011/01/08/140721>.
40. Снітовська О. Алюзія як засіб інтелектуалізації літературно-художнього тексту (на матеріалі роману Ліни Костенко «Записки українського самашедшого»). URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Nznuoaf_2013_36_71.pdf
41. Соловійова А. Антиутопія як символічна модель суспільства тотальної деперсоналізації. URL: <https://docplayer.net/51095508-Antiutopiya-yak-simvolichna-model-suspilstva-totalnoyi-depersonalizaciyi.html>
42. Стецик М. «Коротко – як діагноз» (генетичні особливості афоризмів у романі Ліни Костенко «Записки українського самашедшого»). URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Mir_2012_9_24.pdf
43. Улюра Г. Doroslishati bolyache. URL: <http://www.barabooka.com.ua/doroslishati-bolyache/>
44. Хоменко О. Сні зі світлом : рец. на книгу П. Вольвача «Сні неофіта». Буквоїд.2017. URL: <http://bukvoid.com.ua/reviews/books/2017/04/03/074001.html>.
45. Чабарай Г. Павло Вольвач : «Страшною небезпекою для України є величезні пласти національного «ніщо» [інтерв'ю]. *Тиждень.ua*. 2017. 17 квітня. URL: <http://tyzhden.ua/Culture/190278>.
46. Чернишенко В. Сферичні підлітки у вакуумі. URL: <https://starylev.com.ua/blogs/sferychni-pidlitky-u-vakuumi>
47. Шабаль К. С. Втілення авторської свідомості крізь наратив головного персонажа у «Записках українського самашедшого» Ліни Костенко. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/P1_2014_89_10.pdf

48. Шелюх О. Особливості сучасної літератури про російсько-українську війну. URL: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-223-4-100>
49. Юрчук О. Інтермедіальний код параісторичного роману «Коханці Юстиції» Юрія Андруховича URL: <http://eprints.zu.edu.ua/28014/1/%d0%ae%d1%80%d1%87%d1%83%d0%ba.pdf>

Наукові журнали

1. Acta Academiae Beregsasiensis. Philologica. URL: <https://aab-philologica.kmf.uz.ua/aabp/issue/view/5>
2. Folium. URL: <https://journals.pnu.if.ua/index.php/folium/issue/archive>
3. Академічні студії. Серія «Гуманітарні науки». URL: <http://academstudies.volyn.ua/index.php/humanities/issue/view/29>
4. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. URL: <https://www.aphn-journal.in.ua/81-2-2024>
5. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філологічні науки. URL: <http://philology.visnyk.zu.edu.ua/issue/archive>
6. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Літературознавство. Мовознавство. Фольклористика. URL: <https://philology-journal.com/index.php/journal/issue/view/20>
7. Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Філологія. URL: <https://visnyk.mu.edu.ua/index.php/filologia/issue/view/109>
8. Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Філологічні науки». URL: <https://phil.duan.edu.ua/index.php/uk/arkhiv>
9. Вісник Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна. Серія «Філологія». URL: <https://periodicals.karazin.ua/philology/issue/archive>
10. Волинь філологічна: текст і контекст. URL: <https://volyntext.vnu.edu.ua/index.php/volyntext/issue/archive>
11. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. URL: https://philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2024/6_2024/6_2024.pdf
12. Закарпатські філологічні студії. URL: <http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/index.php/archives>
13. Літературний процес: методологія, імена, тенденції. URL: <https://litp.kubg.edu.ua/index.php/journal/issue/archive>
14. Мова. Література. Фольклор. URL: <https://journalsofznu.zp.ua/index.php/philology/issue/view/215>
15. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Філологія». URL: <http://visnyk-philology.uzhnu.edu.ua/issue/archive>

16. Наукові записки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. «Літературознавство». URL: Міжнародний філологічний часопис. URL: <https://philologicalscience.com.ua/uk/archive>
17. Південний архів (філологічні науки) URL: <https://pa.journal.kspu.edu/index.php/pa/issue/view/34>

Літературні медіа

1. Культ критики. URL: <https://kultkrytyky.com/category/all/>
2. Читомо. URL: <https://chytomo.com>
3. ЛітАкцент. URL: <https://litakcent.online>
4. Lstcentr. URL: <https://litcentr.in.ua/blog/>
5. Наукова електронна бібліотека Національної бібліотеки ім. В. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. Телеграм-канал «Сучасна українська література». URL: https://t.me/ukrlit_21_st

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ

1. Вергеш А. Традиції та новаторство української літературно-художньої антропонімії посттоталітарної доби. Ужгород, 2012. 270 с.
2. Вірченко Т. Сучасна українська драматургія. Галерея портретів : монографія. Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2018. 180 с.
3. Вірченко Т. Художній конфлікт в українській драматургії 1990–2010-х років: дискурс, еволюція, типологія : монографія. Кривий Ріг : Видавничий дім, 2012. 336 с.
4. Гундорова Т. Транзитна культура. Симптоми колоніальної травми. Київ : Грані-Т, 2013. 548 с.
5. Гундорова Т. Український літературний постмодерн: післячорнобильська бібліотека. Київ : Критика, 2005. 264 с.
6. Гурдуз А. Сучасний літературний процес : навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої освіти. Миколаїв, 2023. 174 с.
7. Жила С., Лілік О. Художній світ сучасної української літератури : навчальний посібник. Чернігів : Десна Поліграф, 2017. 372 с.
8. Історія української літератури: ХХ – поч. ХХІ ст. : навч. посіб. : у 3 т. / за ред. В. І. Кузьменка. Київ : ВЦ «Академія», 2017. Т.3 . 544 с.
9. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці : Золоті литаври, 2001. 636 с.
10. Література та ідеологія : колективна монографія / наук. ред. та упоряд. Моренець В. П. Київ : НаУКМА, 2017. 482 с.
11. Літературна дефіляда. Сучасна українська критика про сучасну українську літературу : зб. аналіт. ст. / ред., упорядкув. В. Панченко. Київ : Темпора, 2012. 541 с.
12. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / Ю. І. Ковалів. Київ : Академія, 2007. Т. 1. 608 с.; Т. 2. 624 с.
13. Літературознавчий словник-довідник / Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. Київ : Академія, 1997. 752 с.
14. Павлюк І. Історії емоцій: про тексти та життєтексти сучасних літераторів. Львів : Світ, 2021. 352 с.
15. Підопригора С. Українська експериментальна проза ХХ – початку ХХІ століть: «неможлива література» : монографія. Миколаїв : Іліон, 2018. 392 с.
16. Поліщук Я. Література як геокультурний проект. Київ : Академвидав, 2008. 304 с.
17. Проблема ідентичностей у сучасній українській літературі: виміри «Коронації слова» : монографія / наук. ред. Н. І. Богданець-Білокаленко, О. О. Бровко. Чернівці : Видавничий дім «Бук рек», 2018. 224 с.
18. Просалова В. Інтермедіальні аспекти новітньої української літератури. Монографія. Донецьк : ДонНУ, 2014. 154 с.
19. Романенко О. Семіосфера української літератури. Київ : Приватний видавець Якубець А. В., 2014. 364 с.

20. Саєнко В. Сучасна українська література : компендіум. Одеса : Астропринт, 2014. 352 с.
21. Сучасна українська белетристика: координати «Коронації слова» : монографія / за заг. ред. С. В. Підпригори. Миколаїв : Іліон, 2014. 305 с.
22. Ткачук М. Українська література ХХ століття : моногр. Тернопіль : Медобори, 2014. 608 с.
23. Харчук Р. Сучасна українська проза: Постмодерний період : навч. посіб. Київ : Академія, 2008. 247 с.
24. Художня література України. Від міфів до модерної реальності. Київ : Вид. центр «Просвіта», 2012. 1088 с.
25. Шаф О. Еволюція жанрів української лірики рубежу ХХ–ХХІ століть : навч. посібник. Київ : ВЦ «Просвіта», 2012. 272 с.
26. Юрчук О. У тіні імперії : Українська література у світлі постколоніальної теорії : монографія. Київ : ВЦ «Академія», 2013. 224 с.
27. Якубовська-Кравчик К., Ковпик С., Замбжицька М. Розмовляємо про літературу : підручник із завданнями. Warszawa : Uniwersytet Warszawski, 2022. 250 с.

навчально-методичне видання
(українською мовою)

Валентина Миколаївна Ніколаєнко

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

Методичні рекомендації до практичних занять
для здобувачів ступеня вищої освіти магістра
спеціалізації 035.01 Українська література
спеціальності 035 Філологія
освітньо-професійної програми
«Українська мова та література»

Рецензент *Н. В. Горбач*
Відповідальний за випуск *В. М. Ніколаєнко*
Коректор *В. М. Ніколаєнко*